

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical.

LETO XIX.

SEPTEMBER, 1970

ŠTEVILKA 9

MISLI

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.
6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina \$3.00
Čez morje \$ 4.00

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

O LETOŠNJIH MOHORSKIH IZ CELOVCA

DRUŽBA SV. MOHORJA V CELOVCU naznanja, da bo njen "knjižni dar" tudi letos prinesel 4 knjige. Bodo take:

KOLENDAR ZA LETO 1971. O njem je posebej rečeno: Tak Kalendar so si vsi Slovenci že dolga leta želeli. Šele letos se nam je posrečil. — Kaže torej, da bo nekam drugačen in popolnejši od preteklih.

P E T R I N K A je naslov knjigi iz zbirke "Večernice". To je povest, ki jo je spisal znani pisatelj Ivan Matičič. Zgodba slovenske matere in njene družine nekje na deželi. Rečeno je, da je zelo "posrečena" povest.

ŠE SO SREČNI ZAKONI je naslov tretji knjigi. Vsebuje odgovore na anketo, ki je zbirala poročila in mnenja zakoncev in skušala ugotoviti, če so srečni zakoni še danes mogoči. Odgovor je: DA.

KRISTUSOV DAN je ime četrti knjigi. Spisal jo je jezuit Miha Žužek. O njej je rečeno: Z njo bo spet izpolnjena ena vrzel v naši duhovni literaturi. Pisana je privlačno in živahno.

NARTE VELIKONJA: Z A N K E

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA v Buenos Airesu je izdala zbirko Velikonjevih novel pod imenom ZANKE. Izšle so za 25letnico pisateljeve smrti. Uredil dr. Tine Debeljak, opremil arh. uJre Vombergar. Doslej še niso izšle v knjigi. Z zaključno besedo urednikovo šteje knjiga 238 strani. Novele so izredno tipične za Velikonjevo pisateljevanje.

Knjigo je dobiti pri MISLIH za 2 dolarja, poština 30 c. Naročajte!

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

SHEPHERD OF THE WILDERNESS — angleška knjiga o Baragu — \$ 1.

"SRCE V SREDINI", spisal Vinko Brumen. Življenje in delo dr. Janeza Evangelista Kreka. Vezana \$4, broširana \$3.

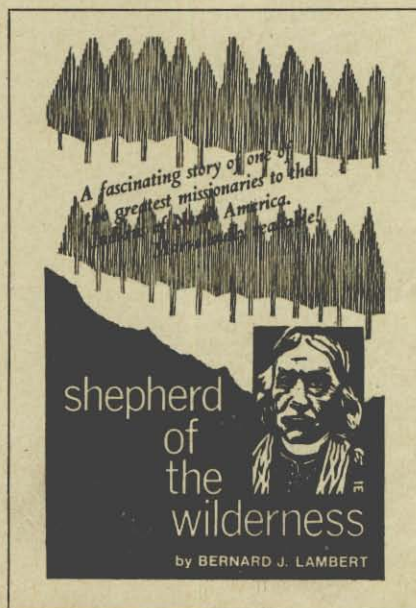
ČLOVEK V STISKI, spisal psiholog Anton Trstenjak — \$ 1.

BARAGA — slovenska knjiga, spisala Jaklič in Šolar. — \$ 1, poština 40c.

ROJSTVO, ŽENITEV IN SMRT LUDVIKA KAVŠKA — povest, spisal Marijan Marolt — \$ 3.

DOMAČI ZDRAVNIK (Knaip) — \$ 1.50.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI — Spisal dr. Filip Žakelj. Krasna knjiga o Baragovem češčenju Matere božje. — \$ 2, poština 40 c.

LETO XIX.

SEPTEMBER, 1970

ŠTEVILKA 9

NAJ BO KAR NA MESTU UVODNIKA

P. Bernard, urednik

V LETOŠNJI JULIJSKI ŠTEVILKI na strani 209, desna kolona, osma in deveta vrsta od zgoraj, sem zapisal: Če nam bo (Lojze Košorok) kdaj stvar pojasnil, se bomo k zadevi vrnili. Za zdaj naj ostane to vprašanje odprto.

Šlo je za njegove besede: **To so pač gotovi ljudje, pri katerih se je slovenstvo končalo že 1941 leta.**

V kakšni zvezi so bile besede izrečene in kako sem jih jaz razumel ter ošibal, je razvidno iz MISLI prav tam. Zato tu ne bom ponavljal. Nekaj drugega je, da se k zadevi vračam.

V četrtek 20. avgusta sva se v Lojzom sestala v njegovem uradu. O marsičem sva se pomenila. Med drugim mi je dal razlago prizadetih besed. Dejal je približno takole:

“Namesto letnice 1941 bi lahko stalo 1945 ali še kaj pozneje. Hotel sem le reči, da je mnogo naših rojakov po svetu, tudi v Avstraliji, ki so se slovenstvu odtujili in se za zadeve slovenske skupnosti več ne zanimajo. Ali ni to toliko, kot da se je zanje slovenstvo v tistih letih končalo?”

Ob tem Lojzovem pojasnilu sem spet videl pred seboj podobne besede, ki sem jih prav tisto jutro bral v GLASU SL. KULT. AKCIJE: Če hoče Slovenec biti kljub življenju na tujem še vedno Slovenec, naj sodeluje s slovensko zdomsko kul-

turo, katere sadove uživa, naj plačuje prostovoljen slovenski davek: podpora slovenskim izseljenskim in zamejskim kulturnim ustanovam.

Ti dve izjavi se lepo ujemata in jaz jima najmanj ne ugovarjam. Rad bi pa vprašal: Koliko bralcev je Lojzove besede v kontekstu, kot so bile zapisane, v tem smislu razumelo — brez posebne razlage? Kdor jih je — boljšo glavo ima kot je moja!

Vprašal sem Lojza, zakaj mi ni poslal tega pojasnila, preden sem svojo stvar poslal v tiskarno. Vsa moja pisarija o tem je bila pred njegovi očmi. Na to ni vedel kaj prida odgovora.

Kdo drug bo vprašal: Zakaj pa urednik MISLI ni stopil k Lojzu v urad poprej, gotovo bi bil našel enako razlago prizadetih besed. . . .

Na to pa jaz ne vem kaj prida odgovora. Je pač tako, da nam včasih pošta nadomesti osebne stike, včasih nam jih pokvari. Ni lahko vnaprej presoditi.

Vsekakor pa pošteno želim, da javnost, ki ji je znano moje nenamerno krivo tolmačenje Lojzovih besed, izve zdaj za Lojzovo razlago. Obljubil sem to pogojno v juliju, pogoj je izpolnjen, izpolnjena naj bo tudi obljuba.

Če pa kljub tem vrsticam v očeh bralcev vsa krivda nesporazuma na meni leži — nosil jo bom!

"CERKEV NE IŠČE PRIVILEGIJEV..."

VATIKANSKO GLASILO "OSSERVATORE ROMANO" je sporočilo svetu, da sta se Vatikan in Jugoslavija sporazumela za ponovno upostavo polnih medsebojnih diplomatskih odnosov. Nadškof Mario Cagna postane papežev pro-nuncio v Belgradu, Vjekoslav Cvrle je jugoslovanski veleposlanik v Vatikanu.

Širni svet že nekaj časa ve, da so se te reči pripravljale v zvezi z nameravanim Titovim obiskom v Vatikanu in pri papežu Pavlu. Ob tej novici je Osservatore Romano zapisal:

"Cerkev ni iskala in ne išče privilegijev. Potrebujemo pa, in zato skuša doseči, 'živiljski prostor', ki je njenemu poslanstvu nujno potreben".

So ljudje, ki se nad papežem pohujšujejo: kako more sprejeti obisk takega proslulega komunista in navezati z njim čisto redne diplomatske odnose? Ali ne verjame več v pogubnost komunizma?

So ljudje, ki se nad popežem navdušujejo: sprejema obisk komunista, sega mu v roke, še kak dar mu bo dal — ne boji se več komunizma, tudi mi zdaj lahko pozabimo, da je kaj komunizma na svetu. . .

Kaj naj rečemo mi?

Papež je suveren v dvojnem pomenu. Je suveren kot glava katoliške cerkve, je pa suveren tudi kot vladar države Vatikan. Kakor je drobna, mednarodno je priznana kot neodvisna država med sto in več drugih.

Mnogi hodijo k papežu kot njegovi verniki, otroci k očetu. Redki ga obiščejo kot suverena vatikanske države, državniki, diplomati kot državnik.

Starodavna navada je, da državnik, ki uradno obišče državo Italijo, obišče tudi papeža — če hoče. Največkrat je tak obisk zgolj političnega in torej svetnega značaja, lahko je pa oboje: v eni in isti osebi pride sin k očetu in državnik k državniku. Če pride kdo v svojstvu političnega predstavnika in mu papež seže v roke, s tem je vse prej kot rečeno, da papež sprejema tudi vladni in družabni sistem države, od koder je dotični predstavnik prišel.

Sprejemi javnih osebnosti papeža lahko spravijo v neprijetno zadrego. Pred meseci je sprejel obisk treh Portugalcev, voditeljev Osvobodilnih front v portugalskih afriških kolonijah. Portugalci so katoličani. Ali so ti trije prišli k papežu kot sinovi k očetu ali kot politični opozicionalci? V Lisboni so trdili drugo in malo je manjkalo, da vlada ni pretrgala odnosov z Vatikanom in zapodila papeževnega predstavnika. Z zagotovilom, da je sprejel one tri le kot vernike, je papež s težavo portugalsko jezo ublažil.

O priliki Titovega obiska papež v podobno zadrego ne bo prišel. Na kak očitek ali pohvalo, da ga sprejema kot komunista, bo lahko molčal. Samo kak nevednež ali podlež bi mogel v tem obisku videti kaj več kot sprejem predstavnika neke države, ki je kot tak mednarodno priznan, pa naj papež sam pri sebi (in mi znjimi) misli o njem tako ali tako.

Zares pomembno je nekaj drugega. Čeprav Tito ne prihaja k papežu kot vernik k očetu, vsekakor prihaja kot nekak državnik-skesanec k državniku, ki mu podobnega kesanja ni treba. Ko je Tito stopil na čelo jugoslovanske države, je imela ta država polne diplomatske odnose z Vatikanom. Nastala so trenja, toda cela leta nobena stran ni odnosov pretrgala. Ko je pa Pij XII. povzdignil nadškofa Stepica v kardinala, je Titova jeza prekipela. Pognal je papežega zastopnika iz države, svojega odpoklical iz Vatikana.

Bila je gesta človeka, ki je hotel pokazati, kako je mogočen. Toda zaradi tega papež Stepincevega kardinalstva ni preklical. Most med Belgradom in Vatikanom je ostal podrt. Pa je bil kardinal Stepinac tako dober, da je — umrl! Papež se še vedno ni imel česa kesati, Tito ni bil več tako trden. Ni mu omajal mogočnosti papež, tudi Stepinac ne, omajal mu jo je narod, narod Titu podložen, ki je zavalil na ves glas, da noče biti Titov, ampak — Stepincev, čeprav je Tito živ, Stepinac pa mrtev.

Vzelo je časa, preden je Tito do kraja sprevidel, da bi bilo le dobro imeti z Vatikanom odnose. Šlo je naprej, korak za korakom, prišlo je do tega, kar danes vemo. Poleg vsega zunanjega vemo

to, kdo je tisti, ki moli kesanje — seveda ne z besedo, pa toliko bolj z dejanjem, z obiskom pri papežu, čigar predstavnika je pred leti iz države pognal. . . Takih mogočnjakov zgodovina že nekaj pozna, katerega zgled Tito posnema?

"Papež skesancu ne vidi v srce. Mirno zaupa, da bo dosegel nekaj več "življenjskega prostora" za poslanstvo Cerkve v Jugoslaviji — upajmo tudi mi! Več kot to — v vsem tem ne vidimo. Niti tega ne vidimo, kako bo Tito držal besedo. . .

"BOLJ ZANIMIVO KOT V FILMU"

P. Hugo Delčnjak, Togo, Afrika

(Zaključek)

PROTI VEČERU SEM DOSPEL v Koutougu. Tako pozno zato, ker mi je bil avto obtičal v strugi, ki sem jo moral prečkati, ker je most odnesla narasla voda. Sreča, da mi motor ni ugasnil. Fantiča sem poslal v vas po možakarje. Osem jih je prišlo in najprej smo avto izpraznili. Spet: kufre dol, kufre gor! Praznega so toliko privzdignili, da sem se izmazal iz struginih klešč.

V Koutougu se nisem dolgo zadrževal pri katehistu Nestorju, hotel sem še isti dan doseči zadnjo postajo: Tapunta. Pa je bil račun brez krčmarja. Avto mi je spet obtičal na istem mestu kot prej, samo s to razliko, da je zdaj tudi motor ugasnil. Rešitev je bila samo ena: poslati nekoga v Kandé po novo baterijo. Ampak peš v Kandé, preko hribov 50 km, bi bil le prevelik grižljaj. Poklical sem Nestorja in ga nagovarjal, naj me spremlja nazaj do misijonarja p. Nabona — 20 km daleč. Malo se je branil, češ da je truden, pa se je le vdal. Mahneva jo na pot. . .

Kmalu je legla na zemljo noč. Zrak se je malo ohladil, pljuča so se širila. Začele so se melodije na obeh straneh pota iz tisoč kljunov, ki so se

kosali, kdo bo koga prevpil. Črički so žagali v travi, daleč naokoli so se slišali svareši glasovi, ki so oznanjali pričetek nočnega lova.

Nestor ni rad hodil preed menoj, zaostajal je in stalno ga je nekam tiščalo. Šele ko sem začel z ročno baterijo osvetljevati kačone, sem razumel, zakaj hoče hoditi za menoj. Opazil sem namreč to noč zanimiv način, kako se pobijajo kače. Ko se je v luči svetilke pokazala tik pred nogami prva kača, je Nestor hitro priskočil, potegnil iz žepa steklenico, srknil iz nje tekočino in jo izpljunil v kačo. Kaj naj to pomeni?

Ubihal sem, če je to samo izraz gnusa, morda zarotovanje? Pa je bilo še več! Bil je pravi ravnanž! Tukaj je mnogo kač, ki jih imenujejo pljuvalci, ker ob napadu na človeka pljunejo strup v njegove oči. Moj katehist je zdaj vračal na enak način kačam milo za drago. V steklenici je imel strup, ki povzroča srbenje. Kače se praskajo z gobcem, vsrkajo vase nekaj strupa in poginejo. Nestor mi je zatrdil, da vsaka kača, ki jo zadene njegov izpljunek, gotovo pogine. Zato je svoj obred med potjo še večkrat ponovil. Meni so se

Prišli so patru Hugonu čestitat za neki praznik

pa ob vsakem srečanju s kačo ježili lasje, ker sem bil samo v opankah.

Ob enajstih sem potrkal pri p. Nabonu. Nočni obisk mu je že sam razložil moj položaj, nekaj sem jaz dostavil. Zapregel je svojega "spačka", a preden je ta dal glas od sebe, smo ga morali porivati. Zdaj pa v Kandé po baterijo!

Začeli smo se spuščati po strmini. Ali prav tam, kjer bi nam bila luč najbolj potrebna, so odpovedali žarometi. Da bi bila vsaj luna, najbolje seveda polna. Pa nič! Tako sva morala z nestorjem z ročnimi baterijami svetiti slepemu "spačku". Zgodaj zjutraj smo prišli v Kandé. P. Nabon je dejal, da je bilo bolj zanimivo kot v filmu. Jaz sem njegovo izjavo raztegnil na vse dni potovanja.

Pa tudi tega "filma" mora biti konec. Moram zaključiti, ne smem biti predolg.

Baterijo sem zastonj iskal v Kandé-ju, pa tudi v vsem Togu. Moral sem ponjo v Dahomej, sosednjo državo. Pot je bila dolga 140 km. Peljal me je tja neki naš redovni brat. Dobila sva jo pri nekem Italijanu — na posodo za en dan. . .

Hitela sva nazaj in našla moj avto v koritu pri Koutougu. Po dveurni operaciji sva ga spravila ven. Sledilo je četrto nakladanje. Nato je oni brat odpeljal baterijo nazaj v Dahomej, jaz pa z bolnim avtom v Tapunto. Bil sem v stalni negotovosti, ker bi se mi vsak hip lahko ponovila zadrega. Vendar mi motor tudi na najbolj kritičnih mestih ni ugasnil. Gledal sem, da sem se vedno ustavil na kaki vzpetini, da ob ponovnem prižigu ne bi bilo treba avta porivati.

V Tapunti sem kar najhitreje opravil. Še isti dan sem se proti večeru znašel spet na misijonski postaji v Kandé-ju.

Tako se je zaključilo moje letošnje majsko krožno potovanje. Vsak tak "ekskurz" je uglasen na podobne variacije, le da so včasih izvedene bolj na moderato, drugič na vivace. Prišel sem pač v misijone, naj bo misijonarjevo življenje skomponirano v b ali c duru, ne bom godrnjal. Še manj bom skušal popravljati Komponista, ki me je poklical v to službo. . .

PISALI SO — ČITAJMO

Jože Pakaunig v Našem tedniku, Celovec; V Avstriji jih je okoli sto tisoč iz južne Evrope, nekaj tisoč iz zahodne. Za južne Evropejce, zlasti za Slovane, je iznašel Avstrijec psovko "čuš". V teh treh črkah sta pokazala gospod Avstrijec in njegova milostljiva svoj odnos do tujca, pač čuša, ki je bil sicer v nekdanih slavnihi časih dober, da je tvegala glavo za dunajsko gospodo in njeno oblast, ki je zdaj zopet dober, da pometa in gradi ceste, se poti na poljih, pomaga, da lahko gospod Avstrijec in njegova družina uživata sladkor, da pomaga graditi stanovanja, dela v tovarnah, skratka, da opravlja vsa umazana dela, ki pa ostane vendar še vedno isti umazani, pač manjvredni čuš.

Tudi v Avstriji se že slišijo glasovi, da bo treba vsaj omejiti število sezoncev, ki baje samo pobirajo denar, ki bi ga dala država raje svojim lastnim delavcem. Nekateri delavci živijo oz. morajo živeti zaradi gostoljubnosti in milosrčnosti gospoda Avstrijca in njegove milostljive v živalskih stanovanjskih razmerah. Razni gospodje jim dajo na razpolago sobe, ali celo stanovanja, jih

nagačijo v ozke prostore na desetine, pobirajo od vsakega redno najemnino, a se sicer ne brigajo nič za človeško podobo stanovanja.

Za sedaj jih domačini še skušajo prezirati, tudi sindikati jih sprejemajo kar se da malo, kajti če bi postali premočni, bi se razburil domačin, ki uživa lepšo plačo. Nekatera vprašanja lahko rešiš tako, da jih ne vidiš ali nočeš videti; a le za nekaj časa.

Toda kaj, če mislijo politiki resno o evropski integraciji. S tem pojmom se da v dnevni politiki napraviti kar precej. In kaj, če se bojo uresničile njihove vsaj uradne želje o evropski integraciji. Tuji delavci se bojo vrnili čez nekaj časa večinoma v svoje kraje. Z izkušnjami, ki so si jih pridobili v tujini, bi lahko tam veliko pripomogli k nadaljnjemu napredku. To bi bila vendar zelo cenena investacija. Iz tega vidika bo treba nujno odnehati z zapiranjem oči pred tem vprašanjem in spremeniti odklonilni odnos do sezoncev.

NOVI LIST v Trstu o padanju rodnosti:

V Sloveniji se začenja dogajati isto kot v vseh državah, kjer je rodnost nizka: da mora mlajši del prebivalstva, ki je sposoben za delo, in ki se manjša, nositi vedno večja socialna bremena (davki, socialno zavarovanje, pokojnine, infrastrukture), kar ima za posledico vedno počasnejši dvig življenjske ravni. In ko bo smrtnost prevagala rodnost, bo prej ali slej nastopil trenutek, ko bodo postala socialna bremena pretežka kljub vsemu tehničnemu napredku in proizvodnji.

Poleg tega se nam obujajo še misli, kaj bo s politično bodočnostjo slovenskega naroda, če bo število rojstev v Sloveniji tako nazadovalo. Kako bo mogel prenašati številčni pritisk svojih mnogo številnejših sosedov? Kako bo z njegovim političnim in kulturnim uveljavljanjem ne le v Evropi, ampak v sami Jugoslaviji, kjer bo čez nekaj desetletij predstavljal le še neznatno manjšino? S številom prebivalstva pada tudi sorazmerna gospodarska in kulturna kapaciteta (manj talentov, manj znanstvenikov, pisateljev itd.) in s tem tudi njegov politični vpliv, da o vojaški obrambni moči sploh ne govorimo.

Novi list, Gorica, 8. maja 1970, str. 1 in 3.

Ameriška domovina v Clevelandu, del uvodnika:

Kdor se v Jugoslaviji predrzne zavreči socializem (t.j. komunizem) in zagovarja svobodno izbiro socialnega družbenega sestava, mu takoj nasilno zamaše usta tako ali tako. V naši domovini je edini dovoljeni politični, socialni in gospodarski sistem — komunizem. Kdor bi ga javno probijal, gre v luknjo, če bi se mu ne zgodilo še kaj hujšega. Torej o sestavljanju in javnem propagiranju raznih programov, ki bi nasprotovali "socializmu", ni govora. Prav v tem pa leži bistvo demokracije. Kjer te temeljne pravice ni, tudi demokracije ni, navkljub vsem volitvam, kandidatom in parlamentom. Tam ni političnega pluralizma, brez katerega demokracija ne more živeti.

Komunisti v domovini se tega zavedajo. So pa iznajdljivi, kar jim je treba priznati zaradi prizadevanja, da bi svojemu sistemu vsaj na zunaj, za svetovno javno mnenje, vtisnili značaj vsaj na zunaj, za svetovno javno mnenje, vtisnili značaj vsaj skromnega političnega pluralizma. Zato so pogruntali dve politični stranki, češ, saj sta tudi v Ameriki samo dve strani, a vso moč so pridržali komunistični partiji. Poleg partije, ki so jo pred

leti prekrstili v Ligo komunistov, a ji ohranili vse atribute prave politične stranke, so ustanovili drugo stranko, ki se — kot znano — imenuje Socialistična zveza delovnega ljudstva. V partiji imajo mesto prekvašeni komunisti, elita; Socialistični zvezi pa so dali značaj množične politične stranke in ji prepustili dejansko vse javno-politične funkcije. Na volitve v krajevna, republiška in federalna zastopstva ne gre partija, ampak ta zveza, katera ni nič drugega kot podaljšana roka partije. Zvezo namreč vodijo na vseh območjih ljudje — večidel komunisti —, ki jih je partija odobrila. Na videz izbirajo kandidate za poslance in druge javne zastopnike volivci na javnih zborovanjih zase, kjer pa je vedno navzoč užmikan zastopnik partije. Ta ima zadnjo besedo, in če ne gre po njegovi volji zlepa, mora iti zgrda. Saj je v totalitarni državi dovolj učinkovitih sredstev, da se tudi na takih volivnih zborovanjih uveljavi volja partije. Nihče ne more kandidirati, kdor na celi črti ne odobrava socializma (komunizma). Da izgleda demokratično, navadno izbere na takih zborovanjih po več kandidatov — komunističnih podrepnikov —, ljudstvu je pa prepuščeno, da "izbira". Res izbira, toda samo osebe, ne more pa izbirati med različnimi programi, ali, po ameriško, platformi, ker ta je samo ena — komunistična. Pluralizem dveh političnih organizacij je le na papirju, v resnici ga ni.

Ali je to demokracija?

Na videz kažejo politični postopki znake demokratičnosti, da z njimi varajo svet, znotraj pa je sistem totalitaren, in je pravo nasprotje demokracije.

"ŽIVLJENJE" V VENEZUELI, slovenski list za ondotne Slovence, je zapisal v letošnji avgustovi številki: Vsak dan se zdi, da lezemo bolj vsak sebi. Strah nas je pred samimi seboj, sram pokazati svojo narodnost. Sami sebe se bojimo, vedno bolj težko je obleči narodni kroj. Povrhu nas oddaljuje izgovor: naši ljudje so tako čudni, z njimi je težko. Nekateri so taki. . . Res je, taki smo, a prav takim se moram pridružiti in jih prenašati kot oni mene, jim odpuščati. Spet nekateri menijo: Le čemu bi se ubijal, le kaj imam od tega?

Če gledamo in jemljemo življenje le pod vidikom dobička in žepa, se res ne izplača, saj so same sitnosti in stroški. Če pa jemljemo našo pot resno in s krščansko odgovornostjo, ki hvaležno sprejema in vrača, kar smo prejeli, tedaj se izplača "ubijati se." Vsi smo veliko prejeli od naroda: značaj, varčnost, vztrajnost . . . zato moramo hvaležno dajati in ne rabiti talentov le v svojo korist.

P. BASIL POROČA

Baraga House

19 A'Beckett Street, Kew, Victoria, 3101

Tel. 86 8118 in 86 7787

★ KO BOSTE TO BRALI, bo za nami praznovanje očetovskega dne in tudi veseloigra "Oh te zadrege!" Za enkrat pa še ne morem poročati, kako sta prireditvi uspeli, niti kakšen je bil obisk. Torej o tem prihodnjič. Pripravljanja in dela je bilo vsekakor veliko in sem hvaležen vsem, ki se trudijo za našo skupnost. Vsekakor nam je lastna dvorana pod cerkvijo v veliko pridobitev in je prav, da jo čim večkrat uporabljamo v družabne in kulturne namene. Je res del našega slovenskega verskega središča in se v njej vsakdo lahko počuti kakor doma.

★ Sem že zadnjič omenil, da bomo 19. septembra zvečer imeli v dvorani **domač družabni večer**, s katerim bomo proslavili deseto obletnico Baragovega doma. Zlasti bivši fantje našega hostela s svojimi družinami iskreno vabljeni. Lepa prilika, da se spet srečamo in po domače poveselimo. S svojo pestro glasbo bosta nastopila Plesničarjeva fanta, zavrteli pa se boste lahko tudi ob zvokih našega orkestra "Bled", ki je po nedavni ivrnitvi Petelinovega Ivana znova začel z rednimi vajami. Na sporedu bo srečolov in kaj podobnih nagradnih iger. Stroške zakuske bodo krili prostovoljni prispevki, če katera naših gospodinj kaj prinese s seboj, bo pa tudi z veseljem sprejeto.

★ Ponovno omenjam **Mednarodni koncert** (International Variety Show), ki ga na nedeljo 20. septembra zvečer v Melbourne Town Hall prireja Vincencijeva konferenca. Nastopila bo tudi slovenska skupina s pestrimi plesi in glasbo. Vsi vljudno vabljeni!

★ Melbournsko slovensko društvo bo porabilo cerkveno dvorano na nedeljo 4. oktobra ob 6:30 zvečer, ko se bodo zbrali člani k 16. redni letni skupščini. Obenem bo to tudi družaben sestanek in upam, da bo tako prijetno domač, kot je bil lan-

ski. Prav takihle domačih večerov nam brez dvoma manjka.

★ Z našo cerkvico smo spet lep korak naprej. Dobila je parketni pod, ki ji je dal še večjo toplo domačnost. Preprosta a trpežna preproga po sredi v vsej dolžini od vrat do oltarja bo tudi storila svoje, obenem pa bo ublažila preglasno hojo.

Tudi v dvorani nas še čaka pod. In na ure-ditev kuhinje, ki je še več ali manj zasilna, bomo morali začeti misliti. Tudi nas še čakajo dela okrog cerkve in na igrišču za cerkvijo . . . Se homo morda zdaj, ko bodo nastopili lepi dnevi, spet malo bolj zganili.

★ Dne 15. avgusta sta se v naši cerkvi poročila Martin **Vežič** in Marija **Pišpek**. Ženin je doma iz Brista, nevesta pa iz Kotoribe. — 29. avgusta pa sta stopila pred oltar sv. Cirila in Metoda Marijan **Viduka** in Mirjana **Popovič**. Ženin je iz Zemunika, nevesta pa je bila rojena v Kraljevcih v Srbiji. — V West Geelongu, (cerkev sv. Petra in Pavla), sta si 20. avgusta za vselej podala roke Stuart **Russell** in Anica **Novak**. Našla sta se v učiteljski službi. Ženin je po rodu Avstralec, nevesta pa je iz znane Novakove družine, ki ima svoj dom v Corio. — V cerkvi sv. Benedikta v Burwoodu pa sta si 28. avgusta obljubila zakonsko zvestobo Franc **Jožef Spreitzer** in Marija **Slykermen**. Nevesta je po rodu iz Holandije, ženin pa je bil rojen v Sevnici ob Savi.

Vsem parom naše čestitke!

★ Krsti so si sledili v naši cerkvi takole: 1. avgusta je bila krščena **Nives Suzy**, nova članica družine Milana **Štempiharja** in Sonje r. Vičič, East Bentleigh. Isti dan je bil krščen tudi **Marin**, sinko Ivana **Radobuljaca** in Jožice r. Kuzmar, Ivanhoe. — 2. avgusta je krstna voda oblika **Daniela Rudolfa**, sinka Rudolfa **Franciča** in Marije

r. Antolovič, North Croydon. — 8. avgusta je bila krščena **Elizabeta Anka**, hčerka družine **Franja Pauliča** in **Spase r. Čikarovska**, Kensington. — Dva krsta sta bila 15. avgusta: **Janette Marija** je novi član družine **Petra Abramoviča** in **Mire r. Čačič**, Doncaster, **Drina Rožica** pa novi član družine **Antona Biliča** in **Barbare r. Kučljak**, Ascot Vale. — 16. avgusta smo krstili **Davida Martina**, ki je razveselil družino **Rudolfa Plavčaka** in **Marije r. Mo-sele**, Montmorency. — 29. avgusta so iz Bayswater prinesli **Kevina**, sinka **Maksimiljana Skurnika** in **Ljudmile r. Grager**. — Trije krsti so si sledili 30. avgusta: **Sonja Lidija** je nova članica družine **Rudita Simunkoviča** in **Terezije r. Srnec**, Ringwood; **Damian Mark** bodo klicali sinka **Danila Laha** in **Danice r. Pavletič**, East Oakleigh, **Leanne Ellen** pa hčerko **Marcela Laha** in **Maureen Ellen r. Phease**, Mulgrave.

V cerkvi sv. Družine, Bell Park (Geelong) smo imeli krst 9. avgusta: **Damian Martin** bo ime sinku v družini **Martina Črtaliča** in **Olge r. Unetič**.

Vsem družinam iskrene čestitke, malčke naj pa Bog bogato blagoslovi!

★ Že delj časa se ukvarjam z mislijo, da bi se malo organizirale slovenske žene in matere. Zdaj imamo svojo cerkvico in svojo dvorano, pa bi ne bilo napak imeti skupino žena, ki bi se zbirale od časa do časa in preživele skupaj marsikatero prijetno urico v krogu naših sester. Vem, kaj pomeni za skupnost skupina gospodinj, obenem pa bi s svojimi sestanki imele tudi svoje veselje, saj ga v dnevnih skrbih gotovo nimajo preveč. — Vse, ki se zanimate in ste pripravljene sodelovati, oglašite se, pa se bomo dogovorili za prvi sestanek!

TRUDEN, UBIT

Srečko Kosovel

*Truden, ubit grem iz dneva v večer,
na mojih ustnih ni svete molitve,
v moji duši prekrute žalitve,
in brez miru sem, miru ni nikjer.*

*Kakor da sem že izgubil smer,
v dalji ne vidim več odrešitve,
ah, v moji duši ni več molitve
in miru več ne najdem nikjer.*

*Dvigni se, duša, pobita, steptana,
dvigni, zagori, zapoj do Boga,
da boš kot harfa prijetno ubrana
kot med večerno žarjenje srca,
da zopet bom slutil kraljestva neznana
tam preko morij, tam onkraj sveta!*

★ Žalostno vest sem dobil iz naše slovenske naselbine sadjarjev v Berri, S.A. Mlada družina **Franca Činča** in **Štefice r. Jantošek** v Monash je nenadoma izgubila komaj triletno hčerko **Ano Marijo**. V ponedeljek 24. avgusta so jo pogrešili in našli v prekopu za namakanje sadovnjaka, kamor je dekletce padlo in utonilo. Pogreb so imeli v sredo 26. avgusta v Berri.

Staršem in sorodnikom iskreno sožalje.

★ Berri bom obiskal zdaj v septembru na poti iz Adelaide ter bomo imeli spovedovanje in večerno mašo v slovenskem jeziku ob pol osmih zvečer v ponedeljek 28. septembra. — V Adelaidi pa imamo redno slovensko mašo na nedeljo 27. septembra ob štirih popoldne v cerkvi Srca Jezusovega, Hindmarsh.

★ Večerno mašo v oktobru imamo v naši cerkvi na prvi petek (2. oktobra), rožnovensko pobožnost z blagoslovom pa na večer praznika Kraljice rožnega venca, v sredo 7. oktobra. Večerne pobožnosti in maše so pri nas vedno ob pol osmih. Vabljeni!

★ Naši melbournski nogometaši so zadnji čas zopet zmagali tekmo za tekmo. Najlepšo zmago so odnesli 23. avgusta s prilično močnim moštvom iz Croydona: 8:1. Tako se "Kew-Slovene" kar postavi, četudi ni več na prvem mestu. Morda pa bo do konca sezone le še zlezal nazaj na vrh?

V nedeljo 20. septembra igrajo naši fantje z moštvom Keon Parka (na našem igrišču v Yarra Bend Parku), 27. septembra pa z Royal Parkom (No. 14. Oval, Royal Park, Parkville). Kje bo tekma 11. oktobra (District League Cup — Semifinals) in 18. oktobra (District League Cup — Final) še ni znano.

PRIPOROČAM LEPI LIST

"KATOLIŠKI MISIJONI."

Izdajajo ga vsak mesec slovenski misijonarji v Argentini, lazaristi.

Naročnina je 3 dolarje na leto

Naročnino sprejema in odpošilja:

Franz Vrabec, Assumption College,
Kilmore, Vic. 3601

ali:

Slovenske Sestre, 4 Cameron Ct.,
Kew, Vic. 3101

OBLEKA JE NAREDILA ČLOVEKA

Milena Cek, Qld.

STRMA, MOČNO VIJUGASTA, v živo skalo vklesana cesta se vzpenja iz romantične dalmatinske Makarske. Ko avto obstoji na vrhu, imam pod seboj teman prepad. Nekje daleč spodaj zazna oko modrino morja, mesto pa zakriva jutranja megla. Potujemo naprej. Pred nami se širi planjava, ki jo v ozadju objemajo mogočne planine. Cesta je še vedno vijugasta in se vdano ogiblje skal. Dokler seže oko, je samo belo kamenje. Nenadoma se izza ovinka prikaže skupina rdečih streh. Naselje. Tik ob cesti rastejo tri vinske trte na sežnju zemlje, ki jo obdajajo bele skale. Nedaleč od tam med kamenjem zeleni žito, najbrž je pšenica. Čim bolj se bližamo naselju, tem gostejše so "rodne pleše". Vse nam govori: Nikjer na svetu ni boljšega kruha in slajšega vina!

Cesta nas vodi mimo drugih naselij. Planjave je kmalu konec in zdaj se cesta vije tik ob vzhodni skalni planini in nas pelje v Vrhgorac.

Mestece ni prav veliko, morda ima 2.000 ljudi. Že na prvi pogled je videti čisto in prijazno. Nad njim se na mogočni skali dviga star grad, ki je že napol v razvalinah. Tudi zgradba mestnih hiš priča, da stoji mesto že od davne preteklosti.

S sopotnikom vstopiva v gostilno sredi mesta. Takoj je z nama prijazna gospa z belim predpasnikom. Z nasmehom naju pozdravi in vpraša, s čim naj postreže.

"Od kod pa prihajate? Vidim, da nista domačina".

Ko ji odgovoriva, se radostno nasmeje.

"O, kako smo veseli, da imamo danes Slovence za goste. Sliši se, da so to dobri ljudje".

Prisede k nama in začne se prijeten pogovor. Zvesto ji zastavljam vprašanja, vsakega je vesela in mi odgovarja s celimi zgodbami. Je prava domačinka in o vsem ima veliko povedati.

"Da, tudi tega kraja se kruta preteklost ni izognila. . ."

Pripoveduje o turških navalih, o jarmu Avstro-Ogrske, o obeh svetovnih vojnah, o življenju ljudi nasploh. Dobila sem vtis, da je zelo razgledana.

"Pošteni in delavni so naši ljudje po vasicah tu okoli. Njihov vsakdanji kruh je prepojen z znojem, saj je delo med belim skalovjem zelo težavno. Toda prav tukaj je narava rodila ljudi, ki so bili med prvimi izobraženci v Dalmaciji. Ali morda poznate našega književnika?"

"Je to tisti, ki smo nekje v mestu videli njegovo spominsko ploščo? Tin Ujevič, če se ne motim?"

"Da, to je on. Tin Ujevič".

"Bi povedali kaj več o njem? Prav rada bi videla."

"Bil je sin mestnega učitelja. Že kot otrok je bil nenavadnega značaja. Pozneje, ko je študiral fakulteto v Splitu, se je pogosto vračal v svoj rodni kraj. Ljudje so ga imeli za čudaka. Govoril je, da so ga noge rade zanesle v gostilno. Prizadeval si je, da bi ljudem pomagal iz zaostalosti. Njegov trud sprva ni rodil uspeha. Ljudje ga niso razumeli, pogosto celo čisto napačno. Nosil se je zelo preprosto in to je ljudem vzbujalo še večje neznanje. Če je res visokošolec, naj bi se nosil gospodsko! Polagoma se ga začeli javno zaničevati in zasmehovati, če se je prikazal v mestu".

Gospa z belim predpasnikom govori počasi in premišljeno. Čeprav v narečju, jo dobro razumeva.

"Nekako 30 let je tega, ko je prišel v mestno kavarno tujec. Bil je gosposko oblečen in nosil je naočnike. Naročil je cel liter črne kave. Čeprav je s tem zbudil začudenje, so mu jo spoštljivo prinesli. Vprašal jih je:

"Ali ste prinesli kavo meni ali moji obleki?"

V tujcu so spoznali zasmehovanega domačega filozofa. Začudeno so ga gledali. On je pa glasno spregovoril:

"Na, moja nova lepa obleka, zdaj se pa napij kave, saj so jo prinesli tebi, ne meni!"

Po teh besedah je ponižani Tin vzel kavo in jo zmagoslavno polil po novi obleki.

Po tem dogodku so svojega študenta še vedno sprejemali kot nenavadnega človeka, norčevanje iz njega je pa za vedno minilo.

"Bil je poznan književnik: pesnik, pisatelj, humanist, po značaju boem. Še po njegovi smrti mnoga njegova dela izšla v tisku. Zasluge za to ima njegov prijatelj Pušić. Po vojni mu je Matice hrvatske književnosti odkrila spominsko ploščo našem Vrhovcu. Bil je cvet tega mesta".

Gospa za trenutek prekine svoje pripovedovanje in se nekam zamisli. Nato samozavestno zaključuje:

"Da, vidite, tako je z enim samim preprostim dejanjem ta človek znal dokazati, kako zelo smotod okoli duševno zaostali."

SALOMON, POMAGAJ!

Anica Kralj

TRIJE DEČKI SO SLIŠALI, da je nekdo našel ob gozdu že prve jagode. Dvignili so glavice, napeli ušesa in se spogledali. Jagode! Zapustili so igrače, tekali po dvorišču in kričali: "Gremo po jagode! Gremo po jagode!"

Še preden jim je mama dovolila, so že poiskali koške, katere so v svojem otroškem optimizmu videli že navrhane z rdečim dišečim sadežem. Nekdo iz prijateljske družbe se je ponudil, da bo dečke spremljal, tako bo mama mirnejša. Ob gozdu je močvirje, potok je ponekod deroč, brv čez tolmun je ozka in že krhka, in voda — brrr! — je ledena.

Kakor vedno jih je mama poučila, naj se držijo skupaj, posebno starejšemu, drznemu petletnemu sinčku, je zabičala, naj na bratca pazi in naj uboga spremljevalca.

Izginili so med grmovjem in tudi glasovi so kmalu utihnili. Družba pred hišo je nadaljevala pretrgan pogovor, le mlada mati je od časa do časa pogledovala proti stezi, po kateri so otroci izginili.

Vedela je, da se bodo vrnili v teku, jo klicali že od daleč. Vedela je tudi, da bo gibčni prvorojenec prav njej prinesel najlepšo jagodo.

Minilo je nekaj časa, ko je nenadoma vstala in tekla na cesto. Na ovinku, blizu mostička, je zagledala štiriletnega Marka, ki je v dolgih hlačkah, sopihajoč, rdečega obraza tekal, kar so mu nogice dale.

"Marko!" zakliče v strahu, "kaj se je zgodilo? Zakaj si ušel domov?" Molčal je. Dočakala ga je sredi ceste: "Ti veš, da morate skupaj hoditi! Ali so te videli, ko si ušel?"

Nič odgovora. "Bogve, kako te iščejo in kličejo!" Vsa v skrbeh je z dlanmi ob ustih zaukala in čakala na odgovor. Od daleč so se oglasili. Marko se stal kot pribit pred njo, povsili je glavico, ker je čutil, da je mama še vedno huda. Desno rokico je skril za hrbet.

"Kaj imaš v roki?" je še vedno strogo vprašala in se sklonila k dečku, vzela rokico v svoje in odprla malo pest. Rdeča, zmečkana jagoda v majhni debelušasti dlani in tih, jokajoč: "Zate!" jo je presunil do dna srca. Solznih oči je sinka stisnila k sebi, v hipu mu je v s e odpustila.

Misli, September, 1970

In vendar! Ne da bi pozabila, da je deček "grešil", je vedela, da je to majhno dejanje štiriletnega otroka zaključilo junaško dolgotrajno borbo. Nikoli še mu ni uspelo, da bi vsaj enkrat prvi prinesel mami jagode. Vedno, ga je bratec premagal. Največkrat je imel tudi smolo, da je prav na pragu padel, medtem ko ga je brat prehitel. Seveda je take poraze zalil z grenkimi solzami.

Danes je vendar pogruntal, kako bo brata premagal in mami ponesel prvo jagodo. A bridko je to, tako je čutil, da ga mama ni razumela.

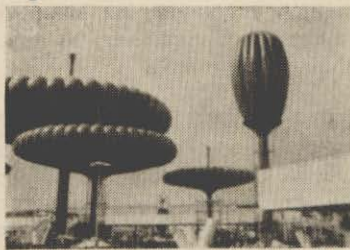
Pa kako dobro ga je mama razumela, ko mu je odprla malo pest! Zato je imela solzne oči, zato je utihnila in zato še enkrat zaukala, da bodo ostali v gozdu razumeli, naj se vrnejo.

A v trenutku je nastalo v njej vprašanje: "Kaj naj zdaj storim?" Otrok je prekršil zapoved, da mora ubogati. Njegovo dejanje je imelo dve dobri lastnosti: izraz ljubezni do mame in uveljavljanje svoje moči. Ali je bilo v tem več dobrega ali več slabega? Pohvala dobrega dejanja bi lahko omalovaževala neubogljivost?

Vedela je, da mora nekaj storiti. V nežnem srcu ne sme odpreti rane, ki jo pogostokrat ureže krivično ravnanje staršev. Mora pa tudi dati prav ostalim, ki so pričakovali, da bo bratec kaznovan, ker ni ubogal.

Ne vemo, kako je rešila to zamotano vprašanje. Ostala je z otroki dolgo časa v pogovoru. Duhovali so se pa le pomirili, ker kmalu so sedeli dečki okoli mize ob mleku in namazanem kruhu in se veselo pogovarjali. Pozabili so na "dogodek", ker mami je najbrže pomagal sam modri Salomon, ko je na tehtnico postavila dobro in slabo. Kaj je tehtnica povedala, so otroci sami ugotovili in — sprejeli.

Pravično ali krivično ravnanje staršev nosi otrok v sebi vse življenje: Previdno premisliti pred vsako kaznijo, kakor tudi pred vsako nagrado, je velika modrost. — "Sv. Sl."

Japonski paviljon na Expo 70

Izpod Triglava

PESNICA M. ELIZABETA oživila. Marsikdo med nami se bo hitro spomnil lepe cerkvene pesmi: Dajte mi zlatih strun, da je pesem zložila mati Elizabeta Kremžar, uršulinka, doma iz Viča pri Ljubljani, pa počasi izginja iz spomina sedanjega rodu. Prav tako, da je bila M. Elizabeta 35 let profesorica na uršulinski gimnaziji v Ljubljani, kjer je poleg drugih predmetov zlasti rada poučevala slovenščino, da je zložila dolgo vrsto pesmi in jih izdala v štirih knjigah. Vse to je oživila za današnji rod Slomškova založba v Celovcu, ki je izdala izbir pesniškega dela matere Elizabete pod naslovom: Slava božji Materi. Knjiga šteje 127 strani in stane 25 šilingov, približno en naš dolar.

NA KONSTANJRVICI NAD NOVO GORICO so v ondotnem frančiškanskem samostanu odkrili spominsko ploščo znamenitemu jezikoslovcu p. Stanku škrabcu. Dolga leta je bil urednik mesečnika Cvetje z vrtov sv. Frančiška, na platnicah tega lista je objavljal svoje jezikoslovne razprave, ki so pritegnile pozornost slavistov po vsem svetu. Kmalu po prvi svetovni je umrl v Ljubljani. Za odkritje spominske plošče se je zavzel "Kljub goriških starih študentov". Pri slavnosti je sodelovalo tudi več profesorjev in drugih iz Ljubljane.

PRI SV. TROJICI V SLOVENSKIH GORICAH se je pretekli mesec nastanil v frančiškanskem samostanu znani p. Odilo Hajnšek, ki je v letih 1961 — 1965 deloval tudi med nami v Avstraliji. S precej razrahljanim zdravjem se je nato vrnil v Ameriko in v teku teh let prestopal razne bolezni. Nedavna poročila so trdila, da je "samo še senca nekdanjega Odila." Domače podnebje ga je pa zelo osvežilo in je upanje, da se bo še dolgo dobro počutil v kraju, kamor je po lastnih izjavah želel iti — umret. Privoščimo mu grob v ljubljani domači zemlji, še bolj pa to, da bi ga nekoč položili vanj kot zlatomašnika, kar bo postal v letu 1971, tako upamo. Bog daj!

V LJUBLJANSKEM "KOMUNISTU" je pisal neki Tone Svetina: V Dražgošah, kjer se je odigrala usodna bitka za obstoj slovenskega naroda, je partijska organizacija že davno razpadla, v zadnjem času pa so nanovo zgradili cerkev. Zakaj? Ker se mi, komunisti, v glavnem zanimamo za družbene probleme, ne zanimamo se pa za posameznika ali pa samo toliko časa, dokler ga

rabimo. Zato se za usodo posameznega človeka in za njegove intimne probleme zanima duhovnik in kljub razširjeni znanosti ljudje znova polnijo cerkve.

V "NOVI MLADIKI," IZHAJAJČI V CELJU, stoje v članku škofa Grmicha tudi naslednje besede: Veran človek se mora vključiti v javno življenje s širokimi pogledi, ki resno jemljejo človekovo telo in dušo, naravo in nadnaravo, človeka z vsemi razsežnostmi njegove bitnosti in zato more sodelovati z vsemi ljudmi dobre volje in od srca priznavati vrednost vsemu, kar je pozitivno — tako kakor nastopati kot kritik vsega negativnega v razvoju človeške družbe.

ZBOROVANJE EVROPSKIH HMELJARJEV so organizirali kmetovalci in okolice Celja ("Styria"). Zborovanje se je vršilo v Velenju v dneh po 27. juliju letos. Udeležili so se ga predstavniki hmeljarskih organizacij iz Jugoslavije, Velike Britanije, Belgije, Zapadne Nemčije, češkoslovaške in Francije. Zasedanje je vodil inž. Janko Petriček, predsednik znanstvene komisije.

HUDOMUŠNI "PAVLIHA" v Ljubljani si je privoščil naslednjo ugotovitev: Smo pa res še nerazviti, da smo potrebovali 25 let, preden smo ugotovili, da smo nerazviti. Nasprotno od nerazvit je zvit. To si velja zapomniti. — Ne morem več. Preostaneta mi samo še zdravnik in gostilna. V gostilni sem že bil. Res, kako je mogoče biti Slovenec? Saj bomo izumrli. Kar bo ostalo od karambolov, norišnic in samomorov, bo vzel vrag — to se pravi, mislil sem — usmiljenje.

STO NOVIH ŠOL in predelavo 270 obstoječih osnovnih imajo v načrtu odgovorne oblasti v Sloveniji. S tem bi se pridobilo 440.000 kvadratnih metrov prostora za šolsko uporabo. Proračun za izvedbo načrta znaša 500 milijonov dinarjev (starih menda). Občinske skupnosti morajo poskrbeti za 65% stroškov, ostalo vsoto bo posodila republika Slovenija.

NA KOZLOVEM ROBU pri Tolminu so zaključili izkopavanje in raziskovanje grobov starih Ilirrov, ki so nekoč tam živeli in umirali. V teku 5 let je bilo izkopanih blizu 600 grobov. V njih so našli mnogo dragocenih izdelkov in tistih časov, posod, okraskov, sponk iz brona. Poročilo pravi, da so našli tudi ostanke živalskih kosti, pa ni takoj jasno, kakšne živali so to bile. Sedaj skušajo strokovnjaki v Gorici odgovoriti tudi na to vprašanje.

V IDRIJI, V ONDOTNEM GRADU, so v letošnjem juliju odprli stalno razstavo čipk, ki je

Misli, September, 1970

oprej v Ljubljani, zdaj so jo prenesli v Idri-
seben prostor je pa dobila razstava domačih
kih čipk. Obenem z odprtjem razstave se je
tekma učenk iz domače čipkarske šole in več
ših čipkaric. Šlo je za to, koliko more kate-
poldrugi uri napraviti za izdelavo učinkovi-
zorca.

LJUBLJANSKEM 'D'ELU' je bila objavlje-
da pritožba zoper izključno laške javne na-
soški dolini. Pritožbo je poslal v objavo
i deželni poslanec dr. Štoka. Napisi so se-
aki zaradi turistov, toda dr. Štoka jih ostro
in to v široko razpredeni razpravi. Nazdnje
Človek se pri vsem tem nehotе sprašuje, ali
misel nadaljevati boj za dvojezične napise
aški občini in sploh v slovenskem zamejstvu),
naleetimo že takoj v Kobaridu ali Boveu sa-
iatalijanske napise in beremo kažipotne ta-
vidale, Tarvisio, Udine, Trieste?

LJUBLJANI JE UMRLA v starosti 98 let
any Copeland, rojena leta 1872 na škotskem.
bema vojnama je bila lektorica angleškega
na ljubljanski univerzi. Slovenija se ji je
rljubila, da se je stalno naselila v Ljubljani
poleg raznega znanstvenega dela posvečala

posebej slovenskemu alpinizmu. Ob njeni smrti je
prof. Tine Orel objavil njen življenjepis. Iz njega
naj omenimo samo to, da je bila rajnica vsaj 40
krat na vrhu Triglava. Pokopali so jo, po njeni
lastni želji, v podnožju Triglava, na Dovjem. Mor-
da je kdo od nas že imel v rokah angleško knjigo:
The Beautiful Mountains (of Slovenia). Spisala jo
je — Miss Copeland.

V CELJU JE NAJVEČJI zlatarski obrat, kar
jih Slovenija premore. Bavi se z izdelovanjem
zatega nakita in podobnega blaga. Zaposluje 240
delavcev in delavk. Poleg tega zlatarskega podje-
tja sta še dva, eden v Ljubljani, drugi v Trbovljah.
V načrtu pa je, da se vsa tri podjetja združijo
v eno in bo potem le Celje center slovenskega
zlatarstva.

NOVOMAŠNIKOV V SLOVENIJI je bilo letos
51. K temu je zapisala "DRUŽINA" v Ljubljani:
Toliko novih maš naš narod že dolgo ni imel. To-
da . . . umrlo je od lani do letos samo v domovini
36 duhovnikov. Letošnji novomašniki prihajajo iz
družin s poprečno petimi otroki. Takih družin je
pri nas vedno manj. . . Velika večina novomašnikov
izhaja iz kmečkih družin. Statistike pravijo, da
se število kmečkega prebivalstva pri nas stalno
manjša. . . Bodočnost? ?

Kje v Sloveniji je ta kraj?

NAŠA GOSPODARSKA PODJETNOST

Iz Družabne pravde, Argentina)

ALI VSAK ZASE ALI SKUPAJ Z DRUGIMI?

DRUŽABNA PRAVDA JE ORGANIZACIJA argentinskih Slovencev in obenem ime njihovega tiskanega glasila. Skoraj vsako leto prirede "socialni dan" s predavanji in razgovori. Letošnjemu dnevu so dali naslov: "Naša gospodarska osamosvojitve leta 1970". Za pripravo na socialni dan so razpisali anketo z vprašanjem: Ali Slovenec v tujini lažje uspeva gospodarsko kot posameznik ali v družbi? Nekaj odgovorov je objavilo njihovo glasilo. Posebej pa razgovor urednika Družabne pravde s podjetnikom Janezom Lužovcem. Ta razgovor je gotovo pomemben tudi za nas v Avstraliji, zato ga na tem mestu ponatiskujemo. — Ur.

RAZGOVOR Z JANEZOM LUŽOVCEM

Urednik Pravde: "Vem, da vas je poleg drugega javnega delovanja vedno zanimala tudi gospodarska osamosvojitve. Ko ste prišli v Argentino, ste kljub slabim osebnim gospodarskim zadevam praktično takoj začeli s samostojnim obrtniškim delom, ki ga še vedno nadaljujete. Tudi ob priliki II. socialnega dne, ki je govoril o gospodarski osamosvojitvi, in zlasti neposredno po socialnem dnevu, sem videl vaše veliko zanimanje za predmet. Od tega socialnega dne je preteklo 18 let. Kaj se je po vašem mnenju v tem času, ki je pač v človeškem življenju precej dolga doba, na področju gospodarske osamosvojitve med rojaki v Argentini zgodilo omembe vrednega?"

Janez Lužovec: "V tem času se je gospodarsko močno dvignilo precej posameznikov, ki nikdar niso imeli veselja za delovanje v družbah. Ta dvig je sicer pomenil zanje izreden napor, toda v velikem številu primerov so uspeli. Posebej je treba omeniti uspehe posameznikov, ki so v začetku delali v manjših družbah, katere so v danem trenutku sporazumno razpustili, ker se je popolna samostojnost bolj prilagajala njihovim značajem. Poznam primer, v katerem so se družbeniki že pred ustanovitvijo družbe dogovorili, da bodo delali v družbi samo toliko časa, da se nekoliko opomorejo. Tudi družbene načrte so usmerjali pod vidikom tega dogovora. Pozneje so se res razšli. Ostali so osebni prijatelji, gospodarsko pa smatrajo, da kot posamezniki uspevajo bolje in svobodnejše kakor pa v družbi.

Posebno poglavje v naši gospodarski osamosvojitvi je treba posvetiti "družinskim družbam", v

katerih so družbeniki samo starši in otroci, bratje med seboj, ali morda še kak svak. Te se v splošnem malo omenjajo, toda njihovo cejšnje število in v glavnem zelo dobro uspešnost. Nekateri med njimi so postale že naravnost močne, da so posegle že na mednarodno področje. Kot večji družbi morem omeniti samo Hra in posojilnico S.L.O.G.A., ki je postalo na dilno denarno podjetje in je zrastle prav potkov drugega socialnega dne, in pa Slov kovinarsko podjetje tu v Slovenski vasi, ki deluje še malo časa, toda ima vse pogoje za in napredek. To podjetje se je sicer rodilo gačnih okoliščinah, toda po svojem pravilni luje v duhu sklepov drugega Socialnega dne

Urednik: "Kaj je po vašem mnenju vzrok se ni rodilo večje število večjih slovenskih darskih družb?"

Lužovec: "Glavni vzrok je naše medse nezaupanje. To nezaupanje, ki je včasih ravno klasično, izvira brez dvoma še iz vaških oderuhov. Doba hranilnic je medsebo zaupanje sicer omilila, toda premostiti ga gla. Dve vojni, druginja, inflacija in tudi ta so nezaupanje spet poglobili. Treba je v pošte tudi nekaj godrnjačev, ki ustvarjajo ji okolici nerazpoloženje proti skupnemu zaradi svoje bolesterne duševnosti, ne pa iz bije, toda vendarle imajo tudi svoj de dejstvu, da nismo bolj napredovali.

Sad bolesterne duševnosti je tudi to, da često raje nalagajo denar v tukajšne ba nižje obresti, kakor pa da bi ga postavili v naše večje, skupne gospodarske samost. Smatram, da bi lahko ustanovili ali eno kasko podjetje, ali pa več velikih. Odveč pripovedovati, koliko bi zrastle naš ugled kem postopanju. Del krivde, da temu ni tal jo tudi nekateri neuspeli gospodarski poiz koj po našem prihodu v to deželo.

Druga velika krivda pa leži na poma legalnih pogodb med družbeniki. Izkušn namreč uče, da se legalno ustanovljene g ske družbe bolj poredko in težje razderejo pa družbe, ki so bile sklenjene samo na nekdanjega prijateljstva in samo ustno. družbe imajo pač to prednost, da njih č polnoma točno vedo, kaj so njih pravice žnosti."

Urednik: "Kaj smatrate, da bi se v bodoče moglo še in boljše storiti na področju našega gospodarskega osamosvajanja?"

Lužovec: "Rojakom predvsem manjka zavest, da bo gospodarsko močna skupnost tudi narodno močnejša in odpornejša. Smatram, da bo prihodnji socialni dan opravil važno nalogo na tem področju. Ako je iz socialnega dne iz leta 1952 zrasla samo S.L.O.G.A., je socialni dan svoje delo odlično opravil. Toda od njega je ostalo mnogo več: Ostala je ideja, iz katere so se rodila dejstva, ki sicer socialnemu dnevu ne priznavajo zaslug (saj to tudi ni važno), toda služijo skupnim ciljem, katere je postavil. Vesel sem, da bo letošnji socialni dan spet razpravljal o istem predmetu. Trdno sem prepričan, da bo pomenil nov, važen korak na gospodarskem področju. Ob veliki skupni moči, s ka-

tero danes razpolagamo, mislim, da bi bilo potrebno tudi nekaj več poguma. Ni pa samo naloga Družabne pravde in socialnih dni, da širijo to misel. Mnenja sem, da ji naše časopisje ne posveča zadostne važnosti. Na tem področju bi se moglo mnogo storiti. Tudi naša društva bi na svojih predavanjih in sestankih mogla in celo morala obravnavati vprašanje povečanja gospodarske osamosvojitve, vsako na svojem področju. Zlasti pa bi bilo potrebno, da se želja po gospodarski osamosvojitvi vceplja že mladini, v šolah, pa tudi v organizacijah. Pri vsem tem pa je potrebno poudariti da naj naša gospodarska osamosvojitve vedno upošteva tudi načela o socialnih dolžnostih zasebne lastnine. Ob tem upoštevanju naša podjetja ne bodo samo boljša in trdnjša, temveč tudi bolj mi-kavna!"

DA VSEH PET W UPORABIM!

Antonija Stojković

WHO? — Ime mu je Louis, pa je v resnici le papagaj. Dobro živi, hrane mu ne manjka, tudi pi-jače ne. Rajši ko vodo pije brandy. Tako že 17 let. Izprazni kar po par steklenic na dan. Priča-kovali bi — in res pričakujejo — da bo že skoraj poginil. Noče! Živi, zdrav je in močan, velik, trden, požrešen, najbolj mu gre v tek — brandy. Lahko še dolgo dolgo živi.

WHERE? — Poročilo o tem papagaju prihaja iz Ottowe, ki je glavno kanadsko mesto. Brati je bilo v letošnjem juliju. Če sem prav razumela, živi Louis prav v tem mestu. Ima v najemu celo stan-ovanje, ne le kako kletko. Prav gosposko živi. Klet je polna steklenic. Seveda ima tak gospod svojo posebno postrežnico. Celotno vzdrževanje te-ga tiča znaša na leto do štiri tisoč dolarjev.

WHAT? — Vprašajte: Kaj je za vsem tem? Papagaj je bil last neke gospe z imenom Wilson. Je bila precej bogata. Preden je umrla, je napra-vila testament. Zapustila je 60,000 dolarjev. Za-pisati je dala: Dokler moj Louis živi, je ves de-nar njegov, zahtevam zanj tako in tako oskrbo. Ko bo poginil, naj gre ostanek vsote iz moje za-puščine bolnišnici in Rdečemu križu. Oblasti so njen testament potrdile in tako je.

WHEN? — Kdaj je zgodba o tem papagaju stopila pred širšo javnost? Menda prav zadnje čase, čeprav je stara že 17 let. Začeli so resno ugibati, kako bi se papagaja znebili. Poginiti no-

če. Kaj ko bi ga dali v "zoo", morda v Vencouver? Imel bi družbo med drugimi ptiči in bi se mu ne godilo slabo. Kar je glavno: manj stroškov bi bilo z njim. . . Veliko so že ugibali, končno so Louisa izročili sodišču. Pa je sodišče odločilo: Osta-ti mora pri tem, kar stoji v testamentu. Zmagal je Louis."

WHY? — Pa zakaj papagaja preganjajo? Bol-nica in Rdeči križ težko čakata in — imata skrbi. Vsota 60,000 je že nevarno izhlapela. Ali bo sploh kaj ostalo, če bo Louis živel in živel? In ta-ko grdo pijančeval? Toda sodišče je z njim po-tegnilo, Mi si pa lahko mislimo svoje. . .

Na vzhod z ladjo "MARCO POLO"

Iz dnevnika — Tomaž Možina

Na krovu 25. julija 1970

PRISTALI SMO ZGODAJ ZJUTRAJ v glavnem japonskem pristanišču Jokohama, ki leži kakih 20 km južno od Tokija. Megla je bila mešana s "smog"-om in tako gosta, da bi lahko zabil vanjo klin, kot radi povedo mornarji. Ker je tu mnogo tovarn, je zrak neprijetno nasičen z različnimi kemičnimi plini, da te kar duši. Prva moja pomisel je bila: Imejte vse, le svežega zraka mi dajte!

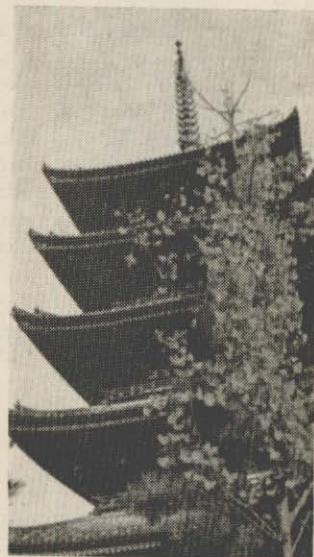
Ljudi mrgoli vsenaokoli in boriti se moraš za vsak prostorček, za vsak sedež. Stanovanjske razmere so v primeri z avstralskimi izredno nazadnjaške. Njihove hiše so zelo majhne, podobne našim garažam, nepobarvane, za kos vrta sploh ni prostora. Drži pa, da so znotraj okusno, četudi pomanjkljivo opremljene. Le en prostor služi Japoncem za spalnico, jedilnico in še za kaj drugega.

Mahnil sem jo to pot kar sam v Tokio, največje mesto sveta. Z nekaj japonščine, slovarjem in drobnimi zadregami sem se gibal vsepovsod. Angleščina se zelo malo govori in napisi so v glavnem v čudnih japonskih in kitajskih znakih. Ljudje so me pomenljivo opazovali, pogumno sem jih ogovarjal. Ko sem jim razlagal, da sem iz Evrope, točneje iz Jugoslavije, so bili takoj bolj sproščeni in prijateljski. Amerikancev menda ne marajo.

Dočim so moški bolj tihi, če ne osorni, so njihove ženske zgovorne in prijetne. Dekleta se ne prestando hihitajo in kar vse jim je smešno. Še tako drobna malenkost jih zabava. Ko jih ogovoriš, te obdario z lepim pogledom in ljubkim nasmeškom. Pravi paradiž za moškega, posebno samega.

Tokio je mesto kot pač še mnogo drugih. Cesta GINZA, kjer so glavni poslovni uradi, zabavišča, veleblagovnice itd., je res živa, toda nič posebnega. Sydney se kar lahko ponaša pred njo s svojim Kings Crossom. Ogledal sem si cesarjevo palačo: od daleč je kakor pravljica. Mnogo je drugih gradov, palač in templjev — v tipičnem slogu in z zakrivljenimi strehami. Ženske in starejši moški postajajo pred budističnimi in šinto templji, sklepajo roke in se zamišljajo. Budizem jim je način življenja, modroslovje, če hočete. Mladina je v mnogočem podobna naši, le so tod bolj vljudni, manj glasni in bolj poštteni. O tatvinah in sploh o kriminalu nisem ves čas nič slišal.

Japonska palača v značilnem slogu

V NIKKO IN KYOTO

Naslednji dan sem se odpeljal v notranjost dežele z vlakom. Hotel sem videti znameniti Nikko. Pokrajina je valovita, zelena, gričevje je poraslo z visokim vitkim drevjem, podobnim našim smrekam. Mnogo vasic je s svojstvenimi japonskimi hišicami. Svet je obdelan kar mogoče do kraja z rižnimi nasadi, pa tudi nekaj tujih zelenjav je vmes. Kmetje so v velikih škornjih in klobukih marljivo delali na poljih, za nas se niso prav nič zmenili.

Japonci imajo pregovor: Dokler ne vidiš Nikko, nimaš pravice reči, kaj je lepo. In res: v govorju med visokimi drevesi je TOSHOGU Shrine, posvečena pred 500 leti cesarju Iejasu. Palača je bogato okrašena in nepopismo lepa. Vse vzdušje ti daje občutek, da nisi več na zemlji, temveč nekje v nebesih, daleč od vsakdanjosti.

Nekaj dni pozneje sem se napotil z brzovlakom, ki vozi več ko 200 km na uro, iz Tokija na jug. V treh urah smo prisopihali v mesto Kyoto, ki je bilo skoraj 1000 let prestolnica fevdalne Japonske. Zrak je bil tukaj povsem čist in življenje

bolj sproščeno. Ljudje so tudi bolj prijazni in gostoljubni. Prenočil sem v tipičnem japonskem hotelu, nadel sem si moško kimono, sedel, jedel in spal po japonsko. Žal je pa po naše le nekoliko prijetnejše. Njihovo "sauna" kopel pa na vsak način priporočam. Povabili so me v svoje domove in mi postregli. Jedila so nam posebno tuja. Sukijaki je še kar okusen, za druga pa ne veš, ali je posebna pesa ali surova riba z morsko travo obložena.

Kajpada, v tem mestu je še več palač, različnih templjev, eden lepši, drug zgodovinsko bolj pomenljiv.

V OSAKO NA EXPO 70

Na poti v Osako sem se ustavil še v Nari, kjer je bila prva prestolnica Japonske. Njene zanimivosti so spet gradovi, palače in tisoči srn, ki se tod po mili volji sprehajajo.

EXPO 70 je odlično pripravljena svetovna razstava. Japonci se z njo res postavijo. Točnost, nehibna organizacija in tehnični napredek so njihove odlike. Poleg kakšnih 30 domačih paviljonov stoji na zemljišču še 80 paviljonov tujih držav. Največji in najbolj zanimiv je ruski. Celo majhne in revne azijske in afriške države so se pristojno predstavile, dočim o Jugoslaviji ni ne duha ne sluha. . .

SPET NA LADJI

Po tednu dni sem se vrnil na ladjo. Naš "Marco Polo" je pristal še v mestu Kobe. Pluli smo v lepem sončnem dnevu po japonskem sredozemskem morju. Po dvajsetih urah zanimive plovbe smo vrgli sidro v Hirošimi.

Danes je Hirošima povsem obnovljeno moderno mesto. Imel sem občutek, da so njeni meščani drugačni od ostalih Japoncev. Nekako tihi in zagrenjeni so, kot da bi nekaj obsojali. In upravičeno. Atomska bomba, vržena tako nenadoma zjutraj 6. avgusta 1945, je mesto uničila in 240.000 ljudi je zgorelo.

Ogledal sem si posebno posvečen muzej in v njegovo spominsko knjigo zapisal: STRAŠNO!

Japonska je, kot sem pričakoval, izredno lepa, dinamična in zanimiva dežela. Baje je edina država na Vzhodu, ki smiselno in uspešno meša svojo lastno kulturo z zapadno tehnologijo. Kaže tudi, da bo konec tega stoletja postala vodilna gospodarska sila sveta.

Da bi spoznal Japonsko bolj popolno, bi kajpada potreboval leta. Toda že v tem kratkem času sem jo bogato doživel. Nabral sem si nešteto vrednih vtisov. Potrebno bi bilo mnogo več časa in mnogo več papirja da bi jih v dnevniku vsaj delno popisal.

Odpravljamo se že na pot v Hong Kong in Manilo.

Lepotice v nekdanjem cesarskem mestu Kyoto

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU? ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

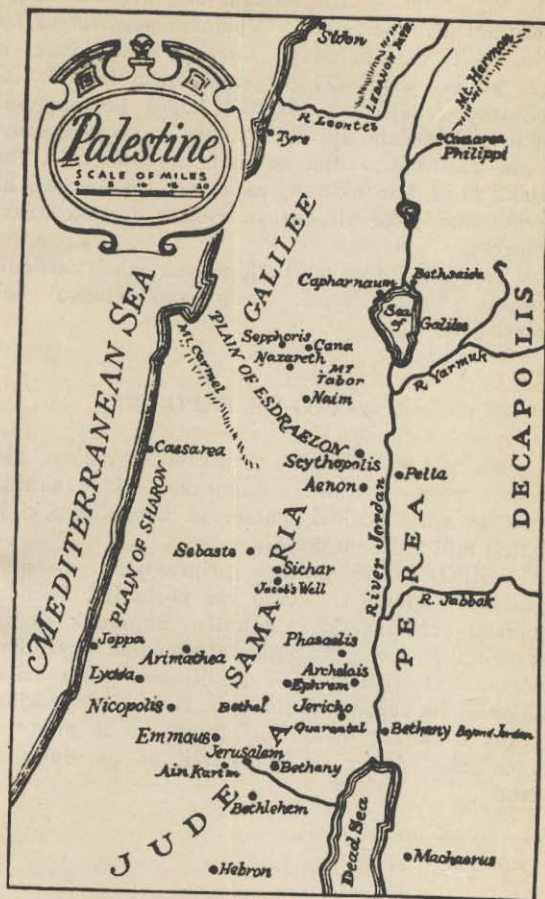
Besedilo evangelijev imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijev vršijo.

Če pravimo, da smo Kristusovi moramo Kristusa kar najbolje poznati!

NAROČILO APOSTOLOM

Enajsteri učenci pa so šli v Galilejo, na goro, kamor jim je bil naročil Jezus. In ko so ga ugleдали, so ga molili, a nekateri so dvomili. In Jezus je pristopil in jim spregovoril te besede:

"Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse narode; kršćujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta. Kdor bo veroval in bo kršćen, bo zveličan, kdor pa ne bo veroval, bo pogubljen. Tiste pa, ki bodo verovali, bodo spremljala ta znamenja: v mojem imenu bodo hudobne duhove izganjali, nove jezike govorili, in če kaj strupenega izpijejo, jim ne bo škodovalo; na bolnike bodo roke polagali in ti bodo ozdraveli."

JEZUS PRED VNEBOHODOM

Juda Iskariot je bil mrtev, Matija še ni bil izvoljen, apostolov je tedaj bilo enajst. Evangelist Luka nam pove v svojem uvodu v knjigo Apostolska dela, da se jim je Jezus med Vstajenjem in Vnebohodom velikokrat prikazal in jim govoril o božjem kraljestvu. Ne bomo se motili, če to razumemo tako, da jim je razlagal, kako naj ustanovijo na zemlji njegovo Cerkev in jo vodijo.

Evangelisti zadnje dni Jezusovega bivanja na zemlji obdelajo nekako na kratko. O tem zadnjem prikazanju na neki gori v Galileji (katera gora je to bila, ni ugotovljeno) pišejo Matej, Marko in Luka. Janez tega ne omenja. Zadnje Jezusove besede pred Vnebohodom povzemamo iz vseh treh prvih evangelijev, da dobimo celoto.

Poleg naročila o širjenju evangelija med ljudi je Jezus v zadnjih besedah apostolom hotel tudi razpršiti še njihove zadnje pomisleke. Je pač zelo človeško, da tako čudovite skrivnosti, kot jih je predstavljal in učil Jezus, ne gredo poslušalcu

Misli, September, 1970

In rekel jim je:

"To so besede, ki sem vam jih govoril, ko sem bil še pri vas. Treba je, da se dopolni vse, kar je o meni pisano v Mojzesovi postavi, v prerokih in psalmih."

Njim se je po svojem trpljenju tudi živega izkazal z mnogimi znamenji, ko se jim je štirideset dni prikazoval in jim govoril o božjem kraljestvu.

Tedaj se jim je odprl razum, da so umevali pisma. In rekel jim je:

"Tako je pisano in tako je bilo treba Kristusu trpeti in vstati tretji dan od mrtvih in v njegovem imenu oznaniti pokoro ter odpuščenje grehov med vsemi narodi, začevši v Jeruzalemu. Vi pa ste priče teh reči. In glejte, jaz pošiljam na vas obljubo svojega Očeta, vi pa ostanite v mestu, dokler ne prejmete moči z višave. Janez je krščeval z vodo, vi pa boste krščeni s Svetim Duhom ne dolgo po teh dneh."

Tedaj so ga ti, ki so se bili sešli, vpraševali: Gospod, ali boš v tem času obnovil Izraelovo kraljestvo?

Rekel jim je:

"Ne gre vam, da bi vedeli čase in trenutke, ki jih je Oče pridržal svoji oblasti; prejeli boste pa moč, ko pride in vas Sveti Duh, in boste moje priče v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji in do konca sveta."

JEZUSOV VNEBOHOD

Ko je to izrekel, je povzdignil roke in jih blagoslovil. In med tem, ko jih je blagoslavljal, se je ločil od njih in šel v nebo. Vpričo njih se je vzdignil in oblak ga je vzel izpred njih oči.

In ko so po njegovem odhodu gledali v nebo, glej, sta stala pri njih dva moža v belih oblačilih, ki sta rekla: Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, ki je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo.

Tedaj so se z gore, ki se imenuje Oljska in je blizu Jeruzalema, sobotni pot daleč, vrnili v Jeruzalem. Ko so vstopili, so šli v gornjo izbo, kjer so ostajali Peter in Janez, Jakob in Andrej, Filip in Tomaž, Barotolomej in Matej, Jakob, sin Alfejev, in Simon Gorečnik in Juda, brat Jakobov.

Vsi so enodušno vztrajali v molitvi z ženami, z Marijo, Jezusovo Materjo, in z njegovimi brati.

Misli, September, 1970

in gledalcu kar naravnost v pravilno umevanje. Še in še mu je treba pojasnila.

Matejev evangelij pravi, da so šli na tisto nam neznano goro enajsteri učenci. Ne trdi pa, da so bili tam samo oni. Lahko so bili z njimi še drugi. Zato smemo sklepati, da na to prikazanje misli sv. Pavel, ki poroča o nekem Jezusovem prikazanju "več ko 500 bratom obenem." Če jih je bilo toliko, se ni čuditi, da so nekateri dvomili, ko so Jezusa zagledali. Morda je bil njihov dvom samo v tem, če je to res Jezus ali samo njihov privid. Ni pa nemogoče, da tudi kdo izmed enajsterih še ni bil do konca uverjen o vsem, kar Jezus predstavlja, in je šele počasi upognil koleno ter Jezusa molil. Bilo je res vse tako neverjetno čudovito.

Menda je ta ali oni vsaj mimogrede še pomislil: Le zakaj se je Jezus, ki zdaj izjavlja, kako ima vso oblast v nebesih in na zemlji, odločil iti v trpljenje in smrt? Ali se ni mogel temu izmakniti? Na ta pomislek Jezus odgovarja z napovedmi prerokov in psalmitov. Bila je taka Očetova volja, s tem je povedano vse.

Pa je mogel biti še končni pomislek: obnovev izraelskega kraljestva, kje je? Vso oblast ima Jezus — prav ta hip lahko pride obnova! Brez dvoma je to res, toda spet — Oče hoče drugače! Ne gre za obnovo Davidovega kraljestva, priti mora Sveti Duh. Jezus Svetemu Duhu kar naravnost pravi: "Obljuba Očetova". Ni tu prvič, da je njegov prihod napovedan, Jezus ga le zadnjič ponavlja.

ZAGRNIL GA JE OBLAK

Jezus ni kar hipno izginil učencem spred oči. Oblak, ki ga je šele čez čas skrnil, spominja na oblak nad skrinjo zaveze v templju. Spet nekaj skrivnostnega — povezava obeh testamentov. Prav isto pomeni prikazen dveh mož v belih oblačilih. Verjetno sta bila Mojzes in Elija, kakor na gori Spremenjenja.

Nato so se vrnili v Jeruzalem. "Sobotni pot lalč" pomeni razdaljo približno enega kilometra — toliko so smeli Judje prehoditi ob sobotah, ki je bil dan počitka. Lukov evangelij se konča z besedami:

"Ti so se z velikim veseljem vrnili v Jeruzalem. In bili so ves čas v templju in so Boga hvalili in častili."

Isti Luka pa v začetku Apostolskih del omenja, da so šli najprej v "gornjo izbo" — zelo verjetno v dvorano zadnje večerje — in tam devet dni v molitvi in premišljevanju pričakovali prihod Sv. Duha — na binkoštni dan.

VISOŠKA

KRONIKA

Zgodovinska povest, Dr. Ivan Tavčar

Risbe napravil Tone Kralj

VI.

V WOLGEMUETОВI GOSTILNI me je pričakoval Jeremija Wulffing s svojo hčerjo. Tudi sinova sta že sedela za mizo. Oče je kazal visoko zadovoljstvo, sinova pa nista bila nič kaj pri volji.

Margareta mi je prihitela nasproti ter mi izročila listič, na katerega — za kar sem jo bil zaprosil — je zapisala pesem, ki jo je pela stara mati oni večer. Brata sta takoj zaklicala, da naj pride k mizi nazaj in da naj se ne ponuja, ker je danes tržni dan za žito, ne za ženske.

Staremu se je podaljšal obraz, ko je videl, da ni očeta, ki bi bil moral priti, če se je hotelo kaj zapisati in podpisati.

"Kje je vandar ostal Polikarp?" je vprašal ostro. Menil je prejkone, da je oče še na trgu in da pride vsak hip za mano. Prisedel sem k mizi in odgovoril: "Ne pride!"

"Ne pride?" so se začudili oče in sinovi.

Nadaljeval sem: "V postelji leži bolan in še nekaj drugega je".

Staremu je kar sapo zapiralo. Sinova pa sta stiskala pesti. Znanci pri sosednjih mizah so zvižali vratove in napejnali ušesa, da bi jim ne ušla najmanjša beseda.

"Kaj je to drugo?" se je začudil Jeremija. Pri tem se je oziral proti stropu, prav kakor bi hotel poseči po brezovcu, ki mu je tičal doma za tablam.

Margareta je bila bleda in občutila je, da se stvar ne konča dobro. Zaroko je lahko dogovoriti, razrešiti jo je pa težko, posebno če je bila sklenjena v tako imenitni hiši, kakor je bila hiša Jeremija Wulffinga!

Zopet sem se oglasil:

"Nepričakovane reči so se pripetile in oče bi bil skoraj umrl. Očetove besede pa pravijo, da premalo ponujate in da iz dogovorjenega ne bo nič, tudi če biti obljubili več. Bog je stopil vmes in naš oče se je premislil."

Dobro vem, da bi bil Jeremija rajši pretrpel udarec v obraz in to pred vso družbo, ki je bila

zbrana okrog njega in ki je vedela, da mož hčer, nego da je moral poslušati moje sporočilo. To poročilo je bilo za njega, ošabnega, imovitega nemškega kmeta, pekoča sramota. Še prej ko je mogel on odgovoriti, sta vzkripela sinova:

"Taka sramota! Ne požremo je!" In že sta po stari navadi tolkla po mizi.

Kakor plah zajec iz repe sem se dvignil in gledal, da odnesem telo iz nevarne družbe. Vsa gostilna se je pridružila Wulffingovim in kričala name.

Odnesel sem svoje bojazljive pete na trg pred pivnico, kjer pa sta me že dohitela Marks in Othinrih. Klela sta, potem so pa padali udarci po meni kakor toča, da sem kar čutil, kako so mi rasle bule na glavi in drugod. Nekoliko sem se branil, vpil pa nisem, ker sta že onadva dosti kričala.

Ko smo se tako pretepevali, je naenkrat stal pred nami majhen možiček in tolkel z drobno paličico ob tlak:

"Tu se tepo — gvardija". — Kje je gvardija? Pred mojim nosom se tepo!"

Opazil sem, da si je z roko popravljaj svoj trivogelni klobuček, da bi mu ne padel z glave. Tudi sem še opazil, da je imel tenki vrat ovit z belim blagom, na prsih pa velik kup čipk, posutih s tobakom, s katerim je polnil svoj špičasti nos. Bil je baron Mändl, tedanji grajski glavar, in lahko zapišem, da se ga je bala vsa Loka.

Prejšnji glavar, katerega imena ni mogel nihče izgovoriti, je bil siten, baron Mändl, ali kakor so ga tudi imenovali, baron Flekte, je bil še sitnejši. V svoji oholosti je zahteval, da so ga morali grajski podložniki pozdravljati tako, da so se s kolenom pripognili pred njim in obenem položili roko na prsi ter mu tako dajali čast, ki se daje samo Bogu v cerkvi. Če mu kdo ni izkazal zahtevane časti, je pričel grajski glavar kričati: flecte, flecte! kar se menda po latinsko toliko pravi, kakor po naše: poklekni, poklekni! Zatorej so mu ljudje dejali "glavar Flekte".

Komaj sta ga ugledala Wulffingova fanta, sta

bila že s kolena pri tleh in z rokami na prsih.

Mändl ju je vprašal, kdo sta. Ponižno sta odgovorila, da sta Nemca, sinova Jeremija Wulffinga iz Davč. Odgovor ga je zadovoljil. "Nemca? Dobro! Napadena sta bila! O tem ne dvomim, ker vem, da se moji Nemci ne pretepaajo."

Obrnil se je k meni: "Ti nisi Nemec?"

Odločno in brez strahu sem odgovoril: "Nisem!"

Odgovor ga je razkačil in hripavo je vpil: Flecte!

Ali če bi mi glavo odrezali, v tistem hipu ne bi pokleknil, tako zelo se je v meni uprla poljsanska kri. In če be bil morda sam škof stal pred mano, bi ne bil poklenil, nikar pred njegovim oskrbnikom, ki je živel od tlake in davščin, ki jih je moral pobrati pri nas, če je hotel živeti.

Klobuk sta mi bila napadalca zbila z glave, zato sem stal gologlav pred oskrbnikom, da je lahko opazil trmoglavost, katera je tičala v vsaki črti mojega obraza.

Še enkrat je zarohnel: "Flecte!" Pa se nisem ganil z mesta, na kar se je raztogotil: "Ti že ohladnim kri, ti pes ti!"

Zbrala se je velika množica okrog mene. Prišel je tudi loški sodnik in k temu se je obrnil grajski glavar rekoč:

"Dve uri v klado!"

Moja ošabnost pa je rasla in sam pri sebi sem mislil: Poklekne ne! Dedec, naredi, kar hočeš, da boš sit!

Že me je zgrabil mestni birič ter me vklekel k prostoru na trgu, kjer so bili v zemljo zabiti trije količi, od katerih pa ni bil tisti dan še nobeden zaseden. Tam je čakal Mihol Schwaiffstrigh ter imel pri sebi tri klade, za vsak količek eno. Brez ugovora sem legel. Mihol me je z veliko spretnostjo privezal h količu, noge pa položil v klado ter jo zaklenil s ključem, da nisem mogel ganiti s sramotnega mesta. Mihol mi je takole govoril:

"Prej ko sem mislil, si mi prišel pod roko! Ej, ej, pa je rado tako, da se s klado prične, z Gavžnikom pa jenja! — Zdaj bo pa ja kdo kaj za vino dal".

Odšel je proti Wohlgemuethovi gostilni.

Nekdo je prinesel moj klobuk ter ga vrgel predme, pa vendar ne tako, da bi ga bil mogel doseči z roko. Sonce je pripekalo in kmalu sem trpel vročino in žejo.

Bilo me je sram, da se nisem upal pogledati okrog sebe. Ljudje, ki so se bili nabrali, so se pač kmalu razšli, a pričelo se je drugo trpljenje. Pri hišah na spodnji in zgornji strani so se prikazali obrazi, posebno ženski, in vnelo se je klicanje od okna do okna čez trg:

Misli, September, 1970

"Čigav je?" — "A si videl, kaj je ukradel?" — "Visoški je!" — "Ne bo nič prida, če ga imajo v kladi."

Tako je lil dež teh vprašanj name, ki sem se čutil nedolžnega in ki sem torej po krivici tičal v kladi.

Ko so glave pri oknih izginile in ko se ni nihče več brigal zame, se mi je storilo milo. Bil sem vendar napaden, pa so me kaznovali, prejkone zato, ker nisem bil Nemec. Za noben denar pa bi ne bil hotel prelivati solz; in v resnici ni prišla kaplja na moje trepalnice. Ločani ne bodo doživeli, da bi vokal Poljanec!

Kmalu nato me je zopet pretresla divja jeza in najsirovejša strast. Če bi bil grajski glavar v moji oblasti in bi bilo v moji roki orožje, bi bilo življenje tega človeka v največji neravnosti. Škripal sem, a kletev ni sedla na moj jezik, ker sem si tudi v tej bridkosti bil v svesti, da vera, kateri sem hotel ostati zvest do smrti, ne dovoljuje, da bi smel človek, in naj je v kladi, preklinjati. Sveti moj patron mi je tedaj vdihnil misel, da je klada del tiste pokore, ki jo imam delati za svojega očeta — krivoverca!

Mučil me je pot, mučila me je žeja, ker je sonce še vedno pripekalo. Kakor Izveličar na križu sem zaječal nekočkrat, da me žeja. Mojemu ječanju se ni odzvala živa duša. Pa tudi tedaj še ni prispelo moje trpljenje do vrha. Izpiti sem moral še zadnjo kapljo.

Prišel je mimo naš župnik, gospod Janez Kašper. Tisti, ki je bil prišel v Poljane za gospodom Karlom Ignacijem in ki se je pisal za Jagra. Začudil se je in obstal na mestu moje sramote. Nekaj trenutkov me je ogledoval, a jaz bi se bil najrajši skril v zemljo, da bi me ne bil opazil moj dušni pastir.

"Glejte no, ti si, Izidor, pa v kladi! — Hud trenutek je bil zame, ko sem danes plačeval dolg, ki se je za farovž napravil pri prifarskem župniku in ko sem moral plačati silno visoke obresti, ker župljani tako počasi zbirate denar. Ali ta trenutek je hujši, Izidor! V tebi sem se zelo motil!"

Kimal je z glavo in odšel v Wohlgemuethovo gostilno, kjer je imel svojega konjiča. Pri tem najbridkejšem udarcu pa mi ni izostala tolažba.

Pristopila je k meni Margareta Wulffingova, vsa objokana in vsa blede. Prinesla mi je korec vode, pomešane z vinom, da sem si ugasil žejo. Nato mi je s predpasnikom obrisala obraz in mokre lase, da me je preplula prijetna nova moč. Dekle ni spregovorilo ničesar, ali upam, da v svojem srcu ni imela sovraštva do mene, ki sem bil pokoren besedam svojega očeta, katerim se mora vkloniti vsak otrok.

Ko sta uri trpljenja potekli, je Mihol klado

odklenil ter me izpustil z nekaterimi šaljivimi opazkami. Hitel sem v hlev, si osedlal konja in ga odpeljal tako tiho, da me Wohlgemuetovi niso opazili.

Tudi po mestu sem vlekel konja tik sebe ter skrival svojo osramočeno glavo za njegovo grivo. Tovorniški hlapci, stoječi s svojimi osličji v Oslovski ulici, pa so me vendarle spoznali. Spustili so se v smeh in grohot. Šele zunaj mesta sem zlezal v sedlo ter odjahal žalosten proti očetovemu domu. Bo še.

Skoraj pri Visokem sem došel Strojarskega Valentina, ki je s culico v roki prav pridno korakal po tovarni poti.

Krenil je na brv ter čakal pred hišo name, da sem tja prijezdil. Vprašal je, kje leži oče. Meneč, da mu bo sporočil kaj o Trubarju, ga vlečem na vzgor.

Na veži je odvezal culico in kaj spretno zlezal v obrabljeno črno haljo, ter se kar v hipu izpremenil v drugega človeka.

Vstopil je k očetju. Pri vratih je obstal, dvignil roki in slovesno izpregovoril:

"Polikarp! Valentin, vnuk Felicijana Trubarja, te blagoslavlja v imenu Očeta in Sina in sv. Duha."

Oče mi je namignil, da sem moral zapustiti sobo.

Na veži sem obtičal, ali od očetovega ležišča se ni čulo razločne besede. Pač pa je vnuk Felicijana Trubarja, ki je bil, kar sem sedaj vedel, kaplan luteranske vere — prej so jih menda imenovali "predikante" — veliko in glasno govoril. Med njegove tolažilne besede, katerih pa nisem umel, se je mešalo ječanje očetovo. Včasih je predikant tudi nekaj zapel in potem zopet blagoslavljal, ali besedice mi ni bilo mogoče umeti. Obilokrat sta morala med sabo šepetati, ker je takrat utihnil vsak glas, ki bi bil mogel prihajati iz čumate do mene.

Na visoško predhiše je prijezdil nekdo. Privezal je svojega konja k ondi stoječemu orehu, potem pa s težkimi koraki stopal po stopnicah.

Na gorenji veži se je prikazala visoka in široka oseba našega gospoda župnika Janeza Kašperja. Prijazno je izpregovoril:

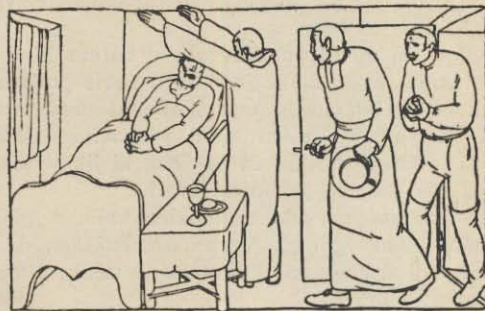
"Med potjo in že prej se mi je pravilo, da je zbolel oče Polikarp. Zatorej prihajam, da ga v bolnižni obiščem, kakor mi je predpisano."

Brez obotavljanja je krenil proti sobi, v kateri je ležal bolnik. Mojega odgovora ni čakal. Sicer me je pa tako previhral strah radi tega nepričakovanega obiska, da bi ne bil mogel ničesar odgovoriti, če bi bil tudi hotel.

Z besedami: "Prav mu pride ena ali druga

beseda tolažbe," je odprl župnik vrata ter vstopil. Z njim sem vstopil tudi jaz.

Ali naš dušni pastir je takoj obstal, kakor bi se bil spremenil v kamen. Pri bolniku je stal predikant Valentin, vnuk Felicijana, v črnem talarju in bel platnen trak mu je visel okoli vratu. Ravno je bil razprostrl roki, kakor ju razprostirajo pri blagoslovu tudi naši duhovniki.

Ker je bilo v sobi čisto svetlo, je spoznal župnika Janeza Kašperja. Takoj je nehal blagoslavljanje in odskočil je od postelje, da sta se na mali mizici prikazala kelih in plošček, katera se potrebuje pri luteranskem obhajilu.

Župnik Jager je bil povsem na jasnem, da se tu opravlja bogoslužje, in sicer nekatoliško. Še bolj jasno pa mu je vse postalo, ko je Valentin Trubar prišel proti njemu z rokami mahati in kricati:

"Hlapec Belijalov, kaj motiš steze Gospodovih služabnikov? Tu se je okrog bistrega studenca čistega evangelija ustvaril travnik prave božje besede. Čuvaj sem tu, da se ne boš valjal po zeleni travi; valjaj se po blatu babilonske nečistnice! Zatorej odidi od tod, kamor nisi bil klican!"

Poljanski župnik se ni spuščal v prepire s predikantom. Molče se je obrnil. Z njim sem odšel tudi jaz potrt iz sobe.

Na veži se je gospod zamislil, ker ni vedel, kako besedo bi izpregovoril. Moralo ga je silno presuniti, da je v teh časih v njegovi lastni župniji in vzlic njegovemu trudu za čisto vero mogel uganjati svoje krivoverske zmede luteranski predikant. Bridki občutki so polnili srce dušnega pastirja in po pravici je bil jezen, ko se mu je za hrbtno sejala ljulika na njivo, katero je oskrboval. Bil je v resnici žalosten, ko je izpregovoril:

"Kar notri me boli, ko vidim, kako polaga krivoverec v klado dušo starega grešnika. Bog mi odpusti, Izidor, da tako govorim o tvojem očetju. Ali ta klada je sramotnejša od klade na loškem trgu, v kateri sem ravnokar videl tebe. Veruj mi, da je tako! Novo župnišče mi dela toliko skrbi,

župljani ne zbirajo denarja, pa tudi izpovedi in sveto obhajilo opravljajo kaj malomarno. Sedaj pa še to: v hiši, ki je najbogatejša v srenji! Slep sem bil, a danes so se mi odprle oči. Koj jutri pišem v Ljubljano, da škofija ukrene, kar se ji vidi potrebno."

Pri orehu sem odvezal konjiča ter ga vodil za gospodom, ker nisem hotel, da bi pred hišo sedel ter se tako odtegnil mojim prošnjam. Spremil sem ga do tja, kjer se Sora lomi, kjer je torej plitva in kjer vozimo in jahamo čez vodo.

Ves čas sem moledoval, da bi opustil naznanilo. Tudi sem se branil — kar je bila mogoče predrznost — da bi mu prepustil konja, dokler ni uslišal moje prošnje.

Naposled se je omehčal in pogodila sva se, da plačam za novo podobo sv. Štefana na desnem stranskem oltarju sv. Martina v Poljanah, katero je bil župnik naročil pri mojstru Rempu in katero bi bil plačeval v obrokih, dvajset nemških goldinarjev. Šele nato sem mu pomagal v sedlo.

Pri mojstru Rempu sem ob tednu plačal dvajset nemških goldinarjev. Izročil mi je potrdilo, ki ga je spisal mestni pisar, in vesel je bil, da je denar tako hitro prejel.

Ko sem stopil v sobo k očetu, Valentin Trubar še ni bil odšel. Oče je bil medtem vstal in pozval me je, da mu pomagam.

Iz plevnice sva s težavo izvlekla železni zaboj. Oče ga je odklenil in vzel iz njega deset rumenjakov ter jih izročil predikantu, rekoč: "Pravično je, da živi od oltarja, kdor služi oltarju."

Nikdar mi denarja, če je šel od hiše, ni bilo tako žal, kot tisti večer. Valentin Trubar je dukate pograbil iz izginil z nočjo.

Zaboj sva zopet spravila v plevnico. Oče pa je zlezel na ležišče in je noč za nočjo zopet spal na svojem denarju.

Veliko hudega sem doživel ta nesrečni dan!

(Dalje pride.)

Z Vseh Vetrov

O AMERIŠKIH TURISTIH, ki jih je srečal na potovanju v evropskih krajih, piše škof Thomas iz Bathursta, NSW, da se zelo neprimerno vedejo v tujini ker tako radi pokažejo svojo "superiornost" in se čutijo vzvišene nad ljudmi v Evropi. Po njegovem mnenju Amerikanci svoji deželi s tem zelo škodujejo. Zato opominja Avstralce, naj ne posnemajo Amerikancev, kadar gredo kam čez morje. Povsod naj se zavedajo, da so izven Avstralije tujci, pa naj se skušajo po najboljši volji prilagoditi razmeram in okoliščinam tujine. Naj ne imajo za vsako reč, ki je drugačna kot v Avstraliji, posmehljiv obraz in zaničljivo besedo.

V "DRUŽABNI PRAVDI" 1970 piše neki M. M.: Moje mnenje, je da Slovenci v tujini potrebujemo ne samo verskih, kulturnih, političnih, mladinskih, športnih in socialnih organizacij, ampak tudi gospodarsko povezavo. Izkušnja kaže, da je danes čas organiziranih akcij. Kdor je bolje organiziran, prej in bolje uspe. Slovenci smo vedno sloveli po svojih organizatoričnih sposobnostih. Zakaj so se te sposobnosti prav na gospodarskem področju okrnile (v Argentini) na skromnih 10%? Zakaj bi tukaj v popolni svobodi odpovedali? Res ni vzroka!

Misli, September, 1970

SLOVENSKO KOVINARSKO PODJETJE so pred tremi leti ustanovili rojaki v Argentini v predmestju Buenos Airesa. Člani podjetja so skoraj sami "mali šparovci," ki so zbrali za ustanovo blizu 30,000 dolarjev. Svoje podjetje si zamišljajo kot nekako zadrugo, kot jih je ustanavljal v domovini dr. Evangelist Krek. Člani podjetja so udeleženi pri dobičku. Zadrugi načelujejo 4 gentje, med njimi Maks Jan, urednik "Družabne pravde". Podjetje izdeluje najrazličnejša kovinska dela: orodjarstvo, stiskanje, topljenje, varjenje itd. Iz Avstralije so si dali poslati vzorec "Closematika", to je posebnega panta, ki vrata zapira avtomatično brez posebej pritrjenega peresa z verzičo.

ŠTEVILNI TOMCI so skoraj "okupirali" slovensko cerkev Marijinega Vnebovzetja v Clevelandu. Župniku je ime Viktor Tomc. Za nedeljo 26. julija je prišel iz Slovenije novomašnik Ciril Tomc, da je ponovil novo mašo za očeta Janeza Tomca in več sorodnikov, ki so vsi Tomci. Iz Kanade je prišel na novo mašo stric dr. Alojzij Tomc, župnik slovenske cerkve v Hamiltonu. Vsi ti Tomci izvirajo iz Blok na Notranjskem. Pevci na koru so peli slovensko mašo, ki jo je skomponiral Matija Tome, župnik v Domžalah. Toliko Tomcev skupaj!

KRISTUS IN SV. PETER PRI BAHACHU V KRANJU

Odlomek legende: Lojze Ilija

(SVETA POPOTNIKA STA PRENOČILA v Loki, zdaj sta namenjena v Kranj.)

Tedaj pride po cesti priletna ženica z naramnim košem na hrbtu in majhno dekletce vodi ob sebi za roko. Sv. Peter jo takoj nagovori:

“Dober večer, mati. Nesete iz mlina kaj?” ji pravi.

“Da, iz mlina nesem, mernik pšena, da bo za kašo, pa mekine zraven, ki bodo za prašiče,” odgovarja skromna ženica, otrok pa izza njenega krila boječe opazuje oba tujca.

“Ali kaj poznate Kranj?” jo vpraša sv. Peter, “ali kaj veste, kje bi se dobilo prenočišče za naju?”

“Kranj!” se začudi ženica, “kaj bi ga ne poznala! Saj na pustni ponedeljek tri ženske gredo po eno šivanko v Kranj, da imajo le izgovor v Kranj iti. Zavoljo prenočevanja pa kar pri Bahaču povprašajta!”

“Tako, tako, pri Bahaču torej!” si skuša sv. Peter vtisniti ime hiše v spomin, se zahvali ženi, s Kristusom ji voščita lahko noč in se napotita naprej proti Kranju, ženica z otrokom pa nadaljuje pot v vas. Mimogrede ji reče otrok: “Mama, zakaj ste jima pa rekli, da pri Bahaču? Ali ne veste, da se v Kranju pri vsaki hiši pravi pri Bahaču?” “No, no, saj prav zato, bosta še lažje dobila!” odgovarja mati, ko se že zgubljata med vrtovi.

Kristus in sv. Peter zdaj vesta, kje jima je v Kranju prenočišča iskati in brezskrbno stopata v svitu jasne mesečine po Gaštejškem klanecu navzdol proti lesenemu mostu čez Savo, kjer naj bi stopila v prastaro mesto. Po poti sv. Peter še hvale kranjske meščane, da niso ne luterš, ne janzenisti, ne kakí drugi krivi veri podvrženi, da pa imajo tudi kaj pod palcem in se jima potemtakem po dolgem času obeta prenočevanje boljše vrste, samo do Bahača morata priti. Preden stopita na most, sv. Peter še za oba plača mostnino, ki jo pobirajo mestni očetje, da imajo s čim plačati mestnega pisarja in biriča, in med zadnjimi potniki, preden v prvih nočnih urah most zapro, stopita v mesto. Takoj pred prvo hišo se ustavita in sv. Peter pogumno potrka na zaprto polovico širokih obokanih vrat, skozi odprto polovico pa zavpije v temno vežo:

“Dober večer! Ali je pri vas pri Bahaču?”

Po veži nekaj zašumi in završi, kot da prihaja duhournik v deželo, in že stoji pred njima krepka gospodinja, postavi se pred njiju in se podboči, da se široko krilo zamaje okrog nje kot veliki zvon . . . in že se sproži plaz iz nje, da tujcema kar sapo jemlje:

“Prri nas, pa prri Bahaču, pa ravno prri nas!? Pri nas ni pri Bahaču, to pa rečem! Mi nismo nikaki bahači, sem rekla! No, pa če bi tudi bili, saj bi bili lahko, pri nas tudi kaj je, bi lahko tudi kaj bahali . . . Pa nismo bahači, ker nič ne bahamo . . . no, pa četudi bi kaj bahali, saj bi lahko, saj bi imeli za kaj, pravim . . .” je drlo iz nje, kakor da so se ji odprle vse zatvornice zgovornosti, pri tem je vedno tesneje pritiskala za njima, da sta Kristus in sv. Peter v strahu lezla pred njo nazaj, začeli so na desni strani ceste na njenem pragu, pa so se kaj kmalu znašli na levi strani, ona je bila pa še vedno tik pred njima in je še kar gostolela, da oni niso bahači, da pri njih ni pri Bahaču, da pa bi lahko bahali, ker kaj je pri hiši . . . slednjič je z iztegnjenim palcem v pest stisnjene levece pokazala čez svojo ramo nazaj proti sosеду, ne da bi se obrnila, in jima skrivnostno pripovedovala: “Pri Bahaču je pa, če že ravno hočeta vedeti, takoj tamle pri sosеду. Tam je pa res pri Bahaču, pa tudi so bahači, pa še kakšni, no . . . pa nimajo nič, sama revščina in beračija, bahači pa taki . . .”

Tako je hitela govoriti in kakor da ji je odleglo, se je dostojanstveno zasukala in se slovesno pomikala nazaj proti veži. Pa se je še enkrat obrnila proti tujcema in rekla: “Kar tam povprašajta!” in je zginila v temni veži.

Kristus in sv. Peter sta tako obstala na cesti. Ko prideta spet do sape, pravi sv. Peter Kristusu: “Ta je bila pa kaj zgovorna! — Vprašati morava torej pri sosеду, kajne?” in že tudi potrka na vrata pri sosеду in vpraša:

“Dober večer! Ali je pri vas pri Bahaču?”

“Koga je?” se zadere močen moški glas od znotraj, ne da bi se kdo prikazal.

“Če je pri vas pri Bahaču?” ponovi sv. Peter od zunaj.

“To je pa takoj zraven!” odgovori moški glas od znotraj, ne da bi se kdo prikazal.

“Tu so pa kaj kratki,” pravi sv. Peter — pa že gresta s Kristusom naprej na naslednja vrata, kakor so ju napotili, in sv. Peter spet vpraša:

“Dober večer! Ali je pri vas pri Bahaču?”

Ven pride ženska, ki ji je bilo takoj videti, da se bo dalo govoriti z njo; tudi v tako starodavnem mestu, kot je Kranj, so meščanke menda bolj zgovorne kot pa meščani. Vstopi se pred njiju in začne:

"Pri nas, pri Bahaču? Pa ravno pri nas? Na, pri nas ni pri Bahaču, mi nismo nikaki bahači, no... pa če bi tudi bili, bi ne bili za prazen nič. Pri nas kaj je pri hiši, dva travnika v Tenetišah, močen gozd pod Jelovco, pa žaga v Nemiljah . . . ho, ho, pri nas bi lahko bahali, no . . . pa nič ne baha-mo, zato pa pri nas ni pri Bahaču. Pri Bahaču je pa takoj tukajle zraven," pri tem stopi s praga nekoliko bolj na cesto, da jima v svitu polnega meseca pokaže proti sosedu, "vesta, tam pa je pri Bahaču. No, pa nimajo nič, sama beračija, baha-ču za tako, da se kar podnice napenjajo v hiši. Pa za drugimi letajo, on za drugimi leta, ona tudi za drugimi leta, pa hčere tudi za drugimi letajo, vsi za drugimi letajo." Tako jima je hitela priporo-čati sosedovo hišo in je končala z vzdihom: "Saj nič ne rečem, grdo je pa le!" Ko se je vračala v svojo vežo, je še enkrat potrdila: "Pri nas pa ni pri Bahaču, ker nismo bahači, pa bi bili lahko, ker . . . kar pri sosedu povprašajta!"

Spet sta se znašla Kristus in sv. Peter sama na cesti. Nista še prišla do Bahača, do hiše, kjer se zares pravi pri Bahaču, do sosedu že, do Ba-hača pa še vedno ne. Napotita se spet proti sose-du in sv. Peter vpraša:

"Dober večer! Ali je pri vas pri Bahaču?"

Iz veže, ki jo je slabotno razsvetljevala gore-ča brezova trska v čelešniku, se prikaže postarana ženica, na ves videz že najbrž nekoliko naglušna, in pravi počasi in preudarno:

"Pri Rogaču? Pri nas smo vsi krščeni!"

"Pri Bahaču, pri Bahaču," ji pojasnjuje sv. Peter na uho.

"Kaj so rekli?" vpraša ženica.

"Če je pri vas pri Bahaču?" ji sv. Peter že vpije na uho.

"Aaa, pri Bahaču!" se čudi ženica in drži usta vedno na pol odprta, da bi ujela besedo, če bi tujec pokazal, da je spet kaj rekel. "Pri nas ni pri Bahaču, naši nič ne bahajo, jim ni za to, pa bi lahko, saj kaj imajo pod palcem in v skrinjah, ho, ho . . . naši so težki . . . pa ni pri Baha-ču, pa bi bilo lahko. Pri Bahaču je pa tukajle zraven," in jima pokaže proti sosedu, da Kristus in sv. Peter nista mogla drugega kot da sta se ji zahvalila, ji voščila lahko noč in se napotila k so-sedu, kjer so jima pa zapeli isto pesem: da tam ni pri Bahaču, pa bi bilo lahko, pri Bahaču pa da je takoj zraven, naj kar tam povprašata.

In tako dalje.

x x x

"Na katerega konja naj stavim?" je vprašal nov ljubitelj konj izkušenega prijatelja.

"Dvanajst jih bo dirkalo svetujem ti sedmega. Odličen konj je, velikokrat je že zmagal".

Pa se je zgodilo, da je bil sedmi zadnji.

"Si rekel, da je odličen konj. . . . ?"

"Saj tudi je. Pomisli, enajst jih je moralo biti, da so ga potolkli."

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

\$ 7: Jože Smerdel; \$ 3: Teja Bavčar;

\$ 2: Peter Strah, Anton Jelen, M. Stušek, Jos. Režek, Danila Pavič, Fr. Bitežnik;

\$ 1: Milena Ček, Alojz Gomboc, Al. Gasperič, Anton Markočič, Andrej Fistrič, Alojz Colja, Sta-ne Novak, D. Volarič, Fr. Doles, V. Markovski, M. Kollman, Al. Ličen.

P. PODERŽAJ, INDIJA. — \$ 18: dva neime-novana skupaj; \$ 10: P. Metulj; \$ 3: Franc Da-nev. — Ta zbirka je dosegla vsoto \$ 104. P. misijo-narju odposlana nekako sredi septembra 1970.

SLOMŠKOV SKLAD. — \$ 10: slov. sestre.

Vsem velikodušnim darovalcem spet: pristrčna hvala in Bog povrni! Prosimo še nadaljnjih darov!

V SPOMIN NA OBISK

ŠKOFA DR. JANEZA JENKA

DARUJEMO

Za Slovenik

\$ 50: Neimenovan; \$ 10: Mirko Šveb. Neime-novana.

Manjka še \$ 21 do ponovnih \$ 400. Potem od-pošljemo. Ponovnim darovalcem že vnaprej: Pri-rčna hvala!

Misli, September, 1970

279

NEKAJ O BOLIVIJU

Janez Primožič

MORDA SE BO KDO ŠE SPOMNIL: v marcu letos je bilo v MISLIH nekaj besed o Boliviji, znani državi Južne Amerike. Tedaj sem napovedal, da bom v kratkem več napisal o tem, kako in kdaj je Bolivija izgubila "okno v svet". Zaradi raznih zaprek se mi je pričujoči članek zakasnil.

Najprej bežen pogled v zgodovino "Latinske" — Južne Amerike.

Južna Amerika je bila sprva last španskega kraljestva — z izjemo Brazilije, ki si jo je lastila Portugalska. V prvih desetletjih preteklega stoletja so si dežele Južne Amerike priborile svobodo. Pri tem imata zasluge zlasti domoljuba San Martin in Bolivar. Nastale so nove države in druga za drugo oklicale neodvisnost. Razen Brazilije so vse postale republike. Brazilija je bila med njimi edino cesarstvo in je tudi nekaj pozneje odpovedala podložnost Portugalski.

Leta 1889 je vojaški upor prisilil prvega in zadnjega brazilskega cesarja Pedra k odstopu. Zatočišče je našel v Franciji. Tedaj je tudi Brazilija prevzela republikanski sistem vlade. V nasprotju z drugimi republikami Južne Amerike je tako Brazilija našla samostojnost na popolnoma miren način.

Zdaj preidimo k Boliviji. Ime ima po Simonu Bolivarju. Rojen je bil v Venezueli v bogati plemiški rodbini. Samostojnost je Bolivija dosegla leta 1825 in takrat je imela "okno v svet" preko sedanjega čilenskega ozemlja. Dežela leži na visoki planoti. Njeno glavno mesto La Paz ima zelo zredčeno ozračje, je pa bogata z neizkoriščenimi naravnimi zakladi. Naseljena je z zelo zaostalim indijanskim prebivalstvom.

Da je Bolivija izgubila morsko obalo, je bil vmes svetovno znani "čilski soliter," ki se rabi kot izvrstno gnojilo. Bogata ležišča te rude so našli v tej obmorski pokrajini v razdalji do 700 km, v širini do 90 km. Čigava bodo, kdo jih bo izkoriščal — Bolivija ali Čile? Napetost se je še bolj poostрила, ko so se našle tam tudi bogate žile srebra.

Izbruhnila je vojna, ki je trajala pet let. S sovražnostimi je začel Čile. V naglem pohodu so njegove čete leta 1879 zasedle bolivijsko pristanišče Antofogasta. Bolivija je napovedala Čilu vojno in

pozvala na pomoč sosedno zaveznico Peru. Toda ta država je ponudila posredovanje, ki ga je Peru Čile zavrnil in obema republikama napovedal vojno.

Spopad se je sprva omejil na pomorske bitke, dokler si ni čilska mornarica zagotovila nadzorstva na morju. Nato je pehota nadaljevala pohod notranjost dežele in zasedla obmorsko mesto Arica, ki je danes v Čilu in ne daleč od meje Peru-ja.

Naslednje leto (nekako 1880) se je sestalo pod pokroviteljstvom Združenih držav zastopstvo vseh treh vojskujočih se republik v mestu Arica za pogovor in pogajanje. Uspeha ni bilo.

Čile si je bil v svesti zmage in je poslal četo proti Peru-ju. V bližini perujskega glavnega mesta Lima so se čilski vojaki utrdili in po krvavi bitki zasedli perujsko prestolnico leta 1881. Nadaljnja vojna je vodila gverila vse do podpisa miru v letu 1883.

S tem je minila vojna na Pacifiku, a Bolivija je izgubila svoje ozko okno v daljni svet. Pohlep njene sosede jo je prisilil, da je postala ena najsiromašnejših republik Južne Amerike. Nima niti reke, ki bi jo spajala z morjem.

Toda pohlep republiku Čile ni prinesel blaginje. Res je zagospodovala nad velikanskimi ležišči solitara in narekovala cene za ves svet. Sprva je Čile bogatel, državna blagajna se je polnila. Vlada je denar vlagala v rudarska podjetja, s tem pa zanemarjala poljedelstvo in tako spodkopavala gospodarske temelje ravnesja. Zlato je upijalo ministre in delavce. Tako je šlo naprej, do prve svetovne vojne in še bolj kot država so bogateli posamezniki, ki so znali polniti lastne žepke.

Že takoj po izbruhu vojne je Čile začutil udarce, pa ti so bili še dokaj mili. Hujše je bilo v polnih vojnih letih. Svet je izumil umetno gnojilo in s tem je čilski soliter izgubil pomen. Rudniki so začeli prazniti in množica rudarjev se je selila v sredino države — v poljedelstvo. Toda te gospodarske panoge skoraj ni bilo več, orna zemlja je bila do kraja zanemarjena.

Vlada se je naenkrat znašla pred hudo gospodarsko krizo. Brezposelnim rudarjem je bilo treba najti delo, prehrano, stanovanja. Z raznimi ukrepi je vlada skušala blažiti krizo, uspela je šele leta 1934. Stopila je v svetovni kartel proizvajalcev dušičnih gnojil. Spet so se delavci vračali na solirska ležišča, spet so zapeli stroji. Vendar dežela ne more pozabiti "zlatih časov", ko je čilski soliter zagospodoval vsemu svetu.

Narisala in poslala Alenka Žigonova

Sedaj sem vesela, ker imamo počitnice. Moja prijateljica Hermina je imela rojstni dan in sem bila na party. Ta teden sem pa pri Zinki v Ringwoodu. Lepo se igra. Sedajle pa piševa za Kotiček. — *Majda Gjerek, Rosanna, Vic.*

Pismo gospodu Metulju

Dragi g. Pepe: Mislim, da ni nihče tako vesel, kot jaz, ko vidim, da tudi vi veliki berete naša pisma. Posebno pa še, kadar dobimo lepo nagrado. Iz srca se Vam zahvalim za dar, katerega sem zelo vesela. Tudi bom res našemu štefanu kupila sladoled, da bo lizal, kadar bo bolj toplo.

P. urednik mi je z vašim darom poslal knjigo in sliko škofa Baraga. Tako je moja polica knjig popolnejša. Upam, da so tudi Kotičkarji čitali, kar sem jaz pisala o narodnih nošah. Napišite tudi vi, kako in kaj delate v šoli. Jaz se bom tudi še oglasila. Lep pozdrav vsem! — *Eda Tomažič.*

PRIPOMBA: Eda, hitro poišči, kaj piše Elizabeta Martin v KRIŽEM po Avstraliji. Boš vesela! — *Ur.*

Sestrica je bila pri krstu

Dragi Kotičkarji: — V nedeljo je bilo lepo pri nas. Moja sestra Sonja je bila pri krstu. Peljali smo jo v Kew. Pater Bazilij je rekel, da je bila pridna, ni preveč jokala. Vladek je držal svečo. Drugi otroci smo stali na stopnicah in gledali.

Doma je bilo dosti ljudi in otrok. Igrali smo se in tudi kričali. Zdaj se pa Sonja joče, moram jo iti gledat. Na svidenje! — *Zinka Simunkovič, Ringwood, Vic.*

Kdo sem?

Če glave nimam, lepa sem,
visoka in okrogla.
Če jo dobim, kot kepa sem,
še sopsti ne bom mogla.

(Blazina) NN

In kdo je ta?

Vsa nežna je, da vztrepeta,
če z vetrom pihne vreme.
In vendar preko vseh morjā
ogromno nosi breme.

(Voda)

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Stari mami je pisala.

Ljuba Omica: — Danes je naša Evica dobila njeno prvo sveto odhajilo. Zelo se je veselila. Vstali smo zgodaj in šli v Merrylands v slovensko cerkev. Evica je imela bele rokavice, belo obleko, bele nogavice, bele čevlje, res vse belo. Ko smo prišli v cerkev, so otroci, ki so dobili pozneje z Evico sveto obhajilo, že čakali. Ko smo prišli, so dali Evici svečko, in vsi prvoobhajanci so se uvrstili v sprevod. Jaz vem za patrovo ime, ime mu je p. Valerijan.

Že dolgo ti nisem več pisala, zato ti zdaj pišem. Danes smo v eni sobi dobili limonado in torte in smo tam imeli tudi prvoobhajance. Bili so tam tudi fotografi in so to leto fotografirali Evico, kakor so lansko leto mene. Evica je dobila od patra, kakor drugi prvoobhajanci, svetinjico. Bila je o Svetem Duhu.

Zelo smo bili žalostni, ko smo od strica Marjana izvedeli, da je teta Jožica umrla. Ko smo prišli domov, je Evica rekla: Zdaj bom pa smela k sv. odhajilu vsako nedeljo. Mamica je rekla: Zdaj boš pa morala biti zelo pridna, če ne Jezušček ne bo maral iti v tvoj srček!

Lepo te pozdravlja tvoja Alenka Žigon, (Cabratt).

Piše pri prijateljici.

Dragi Kotičkarji: — Sedaj že dolgo nisem pisala. Je že eno leto, odkar smo prišli iz Slovenije. Kako je bilo zadnje dni, se več ne spominjam. Poslovili smo se od dosti ljudi. Nekateri so se jokali, mama tudi. Letalo nas je hitro pripeljalo v Melbourne. Jaz sem bila vesela, da sem spet šla nazaj v šolo.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

P. Valerijan Jenko ofm

311 Merrylands Rd., Merryland, N.S.W. 2160

Telefon: 637-7147

Službe božje

Nedelja 20. sept. (tretja v mesecu)

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Leichhardt (Roseby & Thornley) ob 10:30

CANBERRA (Braddon) ob 6. pop.

Nedelja 27. sept. (četrt):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Sydney (St. Patrick) ob 10:30

Nedelja 4. oktobra (prva)

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Croydon Park (sv. Janez) ob 10:30

Nedelja 11. oktobra (druga):

Merrylands (sv. Rafael) ob 9:30

Sydney (St. Patrick) ob 10:30

WOLLONGONG (St. Francis H.) ob 4:45

V oktobru in od tedaj naprej bo v Sydneyu pri sv. Patricku slovenska služba božja samo po enkrat na mesec in sicer le DRUGO NEDELJO v mesecu.

K MOLITVAM ZA DOMOVINO

Naj bomo še tako dolgo in še tako daleč od rodne domovine, ljubezen do nje nam ne sme in ni ti noče izhlapeti. Imamo seveda tudi dolžnosti do "nove domovine," pa te nam ne bodo prekrile spominov na ono prvo.

Ker nismo samo Slovenci, ampak tudi verniki, se zavedamo, da domovini — prvi in drugi — lahko veliko pomagamo, če zanjo molimo.

Prve sobote v mesecu smo posebej odločili za molitve v prid domovini. Opravljajo se pri večerni maši v slovenski cerkvi. Kdor ne more biti pričujoč, naj opravi kako molitev v ta namen na samem — v duhu združen z vsemi ostalimi molilci.

ŠE KAJ O SVETI MAŠI

Drugo ime za mašo je: Gospodova večerja. Zato, ker je naročil Gospod: To delajte v moji spomin!

Da "to delamo v njegov spomin", se zberemo — vsaj ob nedeljah — shod ali zbor vernega ljudstva pod duhovnikovim vodstvom okoli oltarja ali pred njim, da se ponovi, kar se je zgodilo pri zadnji večerji.

Shod vernikov — "božjega ljudstva" — je zato, da obvelja beseda Gospodova: "Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi." (Mat. 18,9.)

Maša je sestavljena nekako iz dveh delov: namreč (prvič) iz besednega bogoslužja in (drugič) iz evharističnega bogoslužja. Oba ta mašna dela sta pa tako tesno med seboj povezana, da sestavljata eno samo bogoslužno opravilo.

Za opravilo maše je torej pripravljena dvojna "miza": miza božje besede in miza Kristusovega telesa. Miza božje besede je prižnica ali sam "pult", stajalo, ki je od oltarja bolj ali manj ločen. Miza Kristusovega telesa je lahko zelo podobna navadni mizi, ker je pa pripravljena za mašo, ji pravimo: oltar.

Obe "mizi" sta na svojem mestu vernikom pouk in krepijo. Maša ima pa tudi nekatere kratke obrede, ki službo božjo uvajajo in zaključujejo.

Miza božje besede

Kadar se v Cerkvi bere sveto pismo, govori svojemu ljudstvu Bog sam. Kristus, ki je navzoč v božji besedi, oznanja blagovest evangelij.

Zato naj vsi spoštljivo poslušajo branje božje besede, saj to je zelo važen del nedeljskega bogoslužja. Toda čeprav je božja beseda v berilih svetega pisma naslovljena na vse ljudi vsega sveta in vseh časov v namenu, da jo razumejo, vendar njeno učinkovitost stopnjuje živa razlaga, pridigstvo, ki spada v besedni del bogoslužja.

Zato je enako važno spoštljivo poslušanje pridige.

Prehod od mize božje besede do mize Kristusovega telesa napravi skupna molitev vere in prošnja za vse potrebe. Nato duhovnik gre k oltarju in začne se — evharistično bogoslužje.

NOVE DOLOČBE ZA "MEŠANE ZAKONE"

Tako na kratko imenujemo sklepanje zakonov (porok), kadar eden od obeh partnerjev ni katoličan. Morda je krščen v drugi krščanski veroizpovedi, ali sploh ne. Nove določbe nudijo takima zakoncem nekatero olajšave.

V aprilu tega leta je papež Pavel VI. izdal o tem Apostolsko pismo in v njem nakazal, kako naj škofje v poedinah pokrajinah dotične olajšave v praksi izvajajo.

Avstralski katoliški škofje so o tem razpravljali nedavno na zborovanju v Sydneyu in dali duhovnikom točna navodila, kako naj ravnaajo, kadar želi poroko par, od katerega ženin ali nevesta ne izpoveduje katoliške vere.

Želja Cerkve je še vedno, da bi bila zakonca oba iste vere. Dostikrat je razlika v veri velika ovira za potrebno harmonijo v življenju zakoncev.

Ce je to doseči nemogoče, naj katoliški partner samo ustno, toda resno, obljubi, da bo tudi v zakonu vršili svoje verske dolžnosti in tudi otroke

vzgaljal v svoji veri. Ne zahteva se pa več, da tako obljubo potrdi z lastnoročnim podpisom.

Nekatoliškemu partnerju naj duhovnik razloži, kaj obeta katoliški partner. Ne zahteva naj pa od njega, da tej obljubi tudi sam izrecno pritrdi. Izreče naj samo željo in upanje, da bo, čeprav vlU... cmfwyp shrld vbqkq jemfwy pshrdlu ostane nekatoličan, ubljubo drugega resno upošteval in se v zakonskem življenju ogibal spotik zaradi različnosti vere.

Tudi te vrste poroke naj se redno vršijo pred duhovnikom (ali diakonom) v katoliški cerkvi s primerno religiozno slovesnostjo. Le v izjemnih primerih, ki jih pa mora odobriti pristojni škof, bi se mogla poroka veljavno izvesti v nekatoliški cerkvi. Zlasti ta olajšava, četudi zelo izjemna, je v teh določbah nova.

Te odredbe stopijo v veljavo z dnem 1. oktobra 1970.

Dve poroki

Janez Kosednar, Dankovci, in Alojzija Copot, Rožiški vrh. Priči sta bila Vlado Gomboc in Janez Mauko — 8.8.1970.

Viktor Luksič, Kraška vas in Božena Marija Hočevnar, Ljubljana — sv. Peter. Priči Janez Geršak in Franc Šavle — 15.8.1970.

DRUŽBA SV. MOHORJA v Celovcu sporoča, da je že v tisku knjiga, II. del, ki jo spisal dr. Jakob Kolarič: ŠKOF ROŽMAN. Štela bo okoli 600 strani. Prvi del te knjige je izšel že pred nekaj leti. O drugem delu je rečeno: Ta del življenjepisa bo odlično osvetil podobo velikega moža in njegovo vsestransko delo med leti 1930 in 1945. Ta knjiga ni všteta med "redni knjižni dar" štirih knjig, ki so tudi že v tisku. O njih poročamo na drugem mestu pričujoče številke.

DVE SMRTNI ŽRTVI V SYDNEYU

DANNY OBLJUBEK, 13 let star, je živel s starši v Granvillu. V soboto zvečer, 8. avgusta, je šel s kolesom v bližnjo trgovino. Zadel ga je avtomobil in vrgel na tla, kjer je kmalu podlegel hudim poškodbam na glavi. Oče Karl Obljubek je doma iz vasi Višnjevik v Brdih, mati Nora se je pisala Coughi. Za Dannyjem žaluje tudi sestra Helena, 16 let. — Pogrebno opravilo je bilo v slovenski cerkvi Merrylands, odkoder smo rajnika spremili na pokopališče v Castle Hill.

Obema rojakoma: Večni pokoj!

KAREL KOVAČEC, 27 let star, se je smrtno ponesrečil v nedeljo 9. avgusta v lastnem avtomobilu. Točen vzrok nesreče ni znan. Vsekakor se je zaletel v obcestno drevo in dobil usodne poškodbe. Doma je bil v vasi Šalovci, Prekmurje, kjer mu živijo starši, pet bratov in dve sestrji. V Avstraliji je bil kakih osem let in si je pred meseci nabavil lastno hišo v Oyster Bay. Po veroizpovedi je bil evangeličan. Pogrebne obrede je opravil pastor Stoltz v Sydneyu. Pokopan je v Sutherlandu.

NEW SOUTH WALES

Concord. — Šele pred kratkim sem zvedel, da je na občnem zboru slov. društva neki rojak iznesel očitke zoper MISLI, da pristransko poročajo o novicah iz domovine in tiskajo samo to, "kar jim paše". Tudi meni se to ne zdi prav. Zakaj ne bi tiskale tudi kaj takega, kar jim ne paše? Na primer takole: Gospodarska reforma v domovini je čudovito uspela, pa še dosti prej, kot se je pričakovalo. Takoj ko je bil ta uspeh ugotovljen, so poklicali iz zapadne Evrope vse Slovence in druge Jugoslovane domov in jim dali dela in zaslužka, da je veselje. Belgrad je tudi že preklical dogovore z Avstralijo, da nobeden od tam ne bo več dobil dovoljenja za odhod, ker doma tako nujno potrebujejo delavcev. Tudi ko so na konzulatu v Sydneyu in na poslaništvu v Canberri brali članek inž. Žigona v avgustovih MISLIH, so mu telegrafično sporočili, da naj se takoj odpravi z vso družino nazaj domov, tam ga že čaka močna zaposlitev in zaslužek vsaj tako velik kot v Sydneyu. Ker je gospodarska reforma tako dobro uspela, so že tudi segli na druga polja in sedaj je viden uspeh že tudi na družbeni reformi in potem pride na vrsto politična, če ni na vrsti že vzporedno z družbeno. To se pravi, da je Slovencem in vsem drugim Jugoslovanom dana vsa svoboda govorjenja in pisanja, vsaka kritika je zelo dobrodošla, tudi premoženje se že vrača nazaj v nekdanje roke, tako privatnikom kot organizacijam, na primer cerkvenim ustanovam. Tudi je že gotovo, da bo božič že letos državni praznik. Potem, namreč v letu 1971, bodo vse republike postale suverene države in vse tisto, kar je napisal v avgustovih MISLIH inž. Žigon in so prej MISLI same od sebe pisale tako, "kot paše", je bilo že nepotrebno, ker tam se vse to že izpeljuje, in bodo morale zdaj še velikokrat MISLI pisati tako, kot jim ne paše. In ne bo treba nič več na občnih zbora iznašati pritožb zoper MISLI, ker je že in ne šele bo v domovini vse tako kot MISLI in njihovemu uredniku ne paše in bo torej "pasalo" tistemu, ki se je pritožil, in tudi se so že dovoljene politične stranke in se pripravljajo čisto svobodne in tajne volitve za spomlad 1971 in partija prav dobro ve, da bo postala samo še lojalna opozicija, seveda sa-

mo v slučaju, da je bo sploh še kaj ostalo. O vsem tem je zvedel, čeprav nič ne "paše"

— Pepe Metulj.

Merrylands, N.S.W. — Pred tedni se je vrnila iz bolnice Prince Henry gospa Marija Devetak. Je še vedno na poti okrevanja po operaciji, ki jo je imela v bolnici. — V Bowral Hospital se že mesece zdravi gospa Jožefina Bizjak iz New Berrime. Tare jo sladkorna bolezen. — Ludvik Kovačič je pred tedni utrpel kompliciran zlom noge pri delu. Zdravi se na domu v Five Dock. — Pred nedavnim so prestali operacije in sedaj okrevajo gospa Marta Frank iz Bankstowna in Roza Tomšič iz Ashburyja, Sonja Cergolj, Jože Plesničar in Jurij Čuješ. V zadnjih mesecih je hudo razsajala gripa med našimi rojaki. Če bi vse našteli, bi jih bila dolga vrsta. Vsem omenjenim bolnikom in drugim, katerih imena mi niso znana, želim skorajšnje in popolno okrevanje. Prosim, obveščajte me o bolnikih. — P. Valerian.

SOUTH AUSTRALIA

Port Lincoln. — Dne 8. avgusta smo imeli v tukajšnji cerkvi Marije Angelske krst "po novem". Krščenec je bil John Branko, sinček v družini Franka in Rože r. Ban. Bil je z velikim veseljem sprejet in zlasti bratec Henrik ga je vesel. Vsem, ki smo se krsta udeležili, zelo ugaja sedanja oblika svetega obreda, ki je prinesla pomenljivo spremembo. Poprej sta bili krščenceva oče in mati le gledalca, zdaj pa sodelujeta in zato toliko bolj občutita pomen zakramenta. Po novem je mati tista, ki otroka drži, ne pa botra, kot je bilo poprej. Oče stoji zraven in pomaga, da skupaj molita ali čitata potrebne molitve ter odgovarjata na vprašanja duhovnika. Boter in botrica sta tudi prisotna, a nimita toliko opravila kot pred to spremembo. Mati tudi drži otroka, ko ga duhovnik obliža s krstno vodo, in rečem vam, da je res lepo, ko oče in mati toliko sodelujeta. — Naj še omenim, da smo si ženske iz "Women's Catholic League" privzele nalogo, da izdelujemo krstne haljice, s katerimi duhovnik obleče krščenca. To haljico potem odnese mati s seboj domov v spomin na otrokov krst. Morda bo kdo, ki nima rad sprememb v cerkvenih zadevah, dru-

gačnega mnenja o novem obredu krsta, a zame je ta sprememba zelo pomenljiva in se mi zdi mnogo boljša. Lep pozdrav vsem rojakom v Avstraliji. — **Roža Franco.**

VICTORIA

Fawkner. — Spet naj nekaj malega napišem za KRIŽEM PO AVSTRALIJI. Ne bo veliko več kot pozdrav rojakom iz Fawknerja. To je kraj, kjer v tujini mislim na dom in pojem: Le zakaj sem tukaj v tujem kraju zdaj, ptiček, daj mi krila, da zletim nazaj! Ni bila sama sreča in lepota v domačem kraju, a bila je domovina. Čeprav mi je oče umrl, ko sem bil šele sedem let star in sem ostal brez ateja, vendar si ga še živo predstavljam in pogosto nanj mislim. In kako neki ne, saj mi je dal življenje. Mama mi še živijo in vem, kako hudo bi jim bilo, če bi ne dobili od mene redne pošte. Kako nelepoto bi bilo, če bi jim ne pisal redno, to je njej, ki je zadajala toploto klici — meni! — pod svojim srcem! Še v spanju vas, vidim, mati draga, kako klečite pred velikim oltarjem v Sv. Križu. Vem, da molite zlasti zame, Bog vam povrni! — **Martin Pirc.**

Crib Point. — Vsak mesec rada čitam list MISLI. Vedno najdem kaj zajemljivega. Ta mesec in prejšnji pa še posebej. Čitala sem v Kotičku, kako je Eda Tomažič kazala v šoli narodno nošo in potem, kako jo je pohvalil Pepe Metulj. Zdaj želim povedati, da sem tudi jaz tako naredila. Bila sem stara 13 let, od tedaj je dve leti. Kazala sem narodno nošo in govorila o njej šolarjem in učiteljem. Zraven sem delila molitvene podobice o škofu Baragu in darovala knjigo Shepherd in the Wilderness. Tudi mene so poslali še v druge razrede. To povem zato, da bi še drugi slovenski šolarji v Avstraliji storili tako kot Eda Tomažič in jaz. Želim dodati, da sem ponosna na svoj narod, na moje ljudi in moj dom. Če le kdaj dobim priliko, vedno pokažem drugim narodno nošo in jim govorim o Sloveniji in Slovencih. Pozdravljam Edo, Pepeta Metulja in vse, ki to berete! — **Elizabeta Martin.**

QUEENSLAND

Mareeba. — Tudi jaz sem ena izmed tistih, ki težko pričakujejo MISLI. V Avstralijo sem prišla šele nekoko pred dvema letoma in tu visoko gori v Queenslandu redko srečam Slovence. Zato sem bila res vesela, ko so mi prišle v roke MISLI. Mož je naročen na list že od davno. Tu živimo med dalmatinskimi rojaki in mi je kar prav prišlo,

da sem pred odhodom v Avstralijo napravila izlet v Dalmacijo. Pogosto mislim na Dalmacijo in se spominjam zanimivosti izleta. Posebno mi je ostal v spominu dogodek, ki sem ga napisala in ga pošiljam za natis v MISLIH, če je vreden objave. Sprva sem ga mislila napisati kot humoresko, pa sem se premislila. Zdi se mi, da opis krajev in ljudi tudi ni odveč. Podrobnih podatkov ne navajam, ker imam pač le približne, kolikor so ostali v spominu. Pisateljica seveda nisem, urednik naj sodi, koliko se mi je posrečilo napraviti sprejemljiv spis. — **Milena Cek.**

PISMO IZ AMERIKE

Rada bi malo napisala o mojem drugem romanju v Lemont ali Ameriške Brezje. Bila sem tam skupno z oltarnim društvom iz Clevelanda. Ni mogoče popisati lepote takega romanja, treba ga je doživeti na kraju samem.

Ob 8. zjutraj smo odpotovali in se vrnili spet zjutraj ob 10. Vse je bilo v najlepšem redu. Hvala Bogu, lepo je bilo. Zelo rada bi videla, da bi se tudi v Avstraliji prebudili in si ustanovili kako tako društvo kot so tu oltarna, Srca Jezusovega, sv. Jožefa in kakor se še vsa imenujejo, saj vseh ne poznam.

Ta društva tudi lepo nastopajo ob smrti člana ali članice. Nedavno sem se udeležila pogreba moža, ki je umrl 74 let star. Bil je član Ameriške katoliške Jednote in drugih društev. V velikem številu so ga prihajali kropiti in so molili ob njegovi krsti. Tudi možje, njegovi sočlani, so brez zadrege očitno prebirali jagode rožnega venca. Prinesli so mu tudi lepo zastavo in zadnji dan so se z lepim govorom poslovili od njega.

Vse to me je zelo ganilo in sem si mislila, zakaj v Avstraliji nimamo kaj takega. Smo prepočasni, ne mislimo na to, da bo treba umreti in pustiti vse bogastvo za seboj. In ako bi v Avstraliji toliko darovali za cerkev kot tukaj, bi bila že davno vsa plačana. Že pri službah božjih nobeden ne dá manj ko dolar, za odplačevanje dolga na cerkvi pa še en dolar na mesec. Vem, da ne boste verjeli, da je res, kar napišem. Zelo rada bi videla, da bi še kdo iz Avstralije obiskal Ameriko in se pričal, da ne lažem.

Ne bom nadaljevala, ker vem, da bo p. urednik že nad tem godrnjal in se jezil. (Kadar sem čisto sam, kot ravno zdaj, ne godrnjam. Ko se vrnem, bova drug proti drugemu godrnjala. — Ur.) Prav lepo pozdravljam vse v Avstraliji. Upam, da še vedno lahko tudi rečem: Na svidenje!

— **Ivanka Kariž.**

KAJ V DOMOVINI BEREJO O SLOVENCIH V AVSTRALIJI

(In knjige: Miran Ogrin: ŠIRINE SVETA)

Nekako pred tremi leti se je svetovni potnik novinar Miran Ogrin mudil tu med nami (že drugič), po povratku domov je napisal knjigo, ki v njej poroča tudi o nas v Avstraliji. Izšla je v založbi Mladinska knjiga v Ljubljani 1969. Napisana je bila kako leto poprej. Zanimivo je ugotoviti, koliko je zadel, koliko zgrešil, pa tudi, koliko se je v treh letih spremenilo. — Ur.

KJE SO SLOVENCİ? Predvsem v velikih industrijskih središčih in njihovi okolici. S poljedelstvom se jih ukvarja le malo. Ribišstvo, vrtnarstvo, vino gradništvo — tu prevladujejo Dalmatinci in Makedonci.

V Sydneyu in okolici živi po približnih cenitvah 2,000 Slovencev. Nekateri menijo, da jih je manj — do 1,500. Tu se ustavljajo vse ladje iz Evrope. V bližini sta tudi dve pomembni industrijski središči Avstralije — Greater Wollongong (165,000 preb.) in Newcastle (250,000 preb.) Med našimi je zaradi velikih razdalj zelo malo stikov.

V Wollongongu, 55 km južno od Sydneya, dela kakih sto Slovencev. Tu so velike železnarne — ponos Avstralije. Wollongong se bo nekega dne zlil s Sydneyem v eno mesto.

V Newcastlu in okolici — važnem središču jeklarske industrije — živi nekaj sto Slovencev. Mesto je približno 170 km severno od Sydneya. Leži na ustju reke Hunter. Ima univerzo in bogato zaledje.

Brisbane je središče Queenslanda. Tu so velike plantaže tropskih kultur. Onkraj kontinentalnega razvodja so pašniki, nato stepa. V mestu in okrog je kakih 400 Slovencev.

Adelaide je lepo prosperitetno mesto Južne Avstralije. Velja za najbolj "nemško" mesto na kontinentu. Med vsemi velikimi mesti Avstralije ima najbolj centralno lego. Ima močno industrijo, v dolini Barosa uspeva odlično avstralsko vino. Na področju Adelaide je kakih 400 Slovencev.

V Zahodni Avstraliji so le manjše naselbine naših izseljencev. Še največ Slovencev je v Perthu, v bližini luke Fremantle in industrijskih mestih južno od Perthu. Ti so najbolj odrezani od domovine, stiki z našimi naselbinami v Sydneyu, z našimi oblastmi so minimalni.

V Canberri je okrog 200 naših. Tu rastejo hiše ko gobe iz tal. Zlasti dobro zaslužijo zidarji. Plače

so na splošno najvišje, tudi cene so nekoliko višje. V Canberri išče često delodajalec delavca, mnogi naši žive v lepih vilah.

In zdaj še Melbourne, najbolj dinamično mesto pete celine. V tem mestu živi okrog 1,000 Slovencev. To je seveda zelo okrogla številka, podatkov ni. Melbourne je finančno središče Avstralije, zatrjujejo domačini. V okolici, v Geelongu so ladjedelnice, tu ima tudi Ford svojo montažo avtomobilov. Severno od Melbournea je bazen Latrobe Valley. Tu so velike plasti rjavega premoga. V bližini Melbournea sta tudi dve mesti, znani še iz časov zlate mrzlice — Ballarat in Bendigo.

V Avstraliji je dejansko šele prva generacija naših izseljencev. V Združenih državah imamo že tri rodove, tudi več. Isto velja tudi za nekatere dežele zahodne Evrope: Westfalijo, Posarje, Pas de Calais v severni Franciji. V zahodni Nemčiji je zdaj cela armada ekonomskih migrantov. Njih število še vedno narašča.

Naša emigracija v Avstralijo je mlada in primeroma skromna. Verjetno se njeno število ne bo več bistveno povečalo. Standard je višji kot v Zahodni Evropi, brezposelnosti ni. V tej mladi deželi vlada blaginja, je dela za vse. Toda peta celina je dsleč, stik z domovino se hitro izgubi. kmalu se omeji na novoletna voščila.

Mnogi si že po petih letih dela zgrade svojo hišo. Kdor ima svoj dom, ta je pravi Avstralec. Hiša dá ne le družbeni položaj, pomeni tudi — ta se je naselil za stalno.

Aprila 1966 sta se Jugoslavija in Avstralija sporazumeli za vzpostavitev diplomatskih odnosov na ravni veleposlaništev. Leto pozneje je bil imenovan prvi jugoslovanski veleposlanik v Canberri. Prej smo imeli le eno predstavništvo in sicer generalni konzulat v Sydneyu.

Avstralski Slovenci imajo le malo svojih klubov, medsebojni stiki so zelo redki. Ob petkih in sobotah zvečer imajo razne družabne prireditve. Organizacij in publikacij, kot jih imajo ameriški Slovenci, je malo. Naše naselbine so raztresene, večjih kolonij sploh ni.

Medtem ko je v Clevelandu 45,000 Slovencev (maksimalna cenitev), jih je v Sydneyu 1500 do 2000. Cleveland ima svojo St. Clair Avenue, ima

Cankarjev dom, svoja kulturna društva, tradicijo ameriške Ljubljane. V Sydneyu ni nič podobnega. Slovenec je v tem mestu tujec.

Pot v Evropo je draga, le redki si jo lahko privoščijo. Z ladjo je nekoliko ceneje ko z letalom, toda pot je dolga. Le komur dopušča poklic in seveda finančni položaj, se odloči za obisk starih krajev. Nekateri že dvajset let niso bili "doma". Še vedno čakajo "veliki" dan. Leta 1967 je prišla prva organizirana skupina avstralskih Slovencev v stari kraj.

Naši ljudje žive v svetu, ki ga ne razumejo, a v katerem morajo vztrajati. Mnogi premagajo že čez nekaj let težave, nekateri pa se še potem, ko so dobili avstralsko državljanstvo, ukvarjajo z mislijo, da bi se vrnili domov.

O Jugoslaviji vedo tako malo, čeprav izhaja cela vrsta raznih listov. Edini slovenski list je mesečnik "Misli". Hrvati imajo veliko več publikacij.

V Avstraliji so življenjske razmere dobre, toda povratka v Evropo skoraj ni več. In to je najhujše spoznanje.

OBVESTILO MINISTRSTVA

Vsi nedržavljeni, stari nad 16 let, se morajo v teku septembra javiti na ministrstvo za imigracijo. Zahteva se naslov, zaposlenost, samstvo ali oženjenost itd. Prijavnice dobimo po pošti ali si jih sami vzamemo na poštah uradih. Izpolniti jih je treba v angleščini in z velikimi črkami. Prijaviti se morajo tudi taki, ki so morda tu na obisku več ko 12 mesecev.

Globoko zamišljen profesor je počasi stopal po mestni ulici. Nasproti mu je prišel turist in ga vprašal:

"Ali veste, kje je v tem mestu železniška postaja".

Profesor se je za hip ustavil, zamahnil z roko in rekel:

"Kaj bi ne vedel! Saj poučujem v šoli zemljepisje!"

In je mirno odšel svojo pot.

TURISTIČNA AGENCIJA

OLYMPIC EXPRESS PTY. LTD.

PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE ALI PIŠITE

253 ELIZABETH STREET, SYDNEY 2000. Tel. 26-1134.

V URADU

RADKO OLIP

- * urejuje rezervacije za vsa potovanja po morju in zraku — širom sveta, posebno v Slovenijo in ostalo Jugoslavijo
- * Izpolnjuje obrazce za potne liste, vize in druge dokumente
- * organizira prihod vaših sorodnikov in prijateljev v Avstralijo I.T.D.

Charter za letalom: Sydney - Beograd - Sydney

\$646.36

Sydney - Ljubljana - Sydney

\$661.00

Skupine z letalom: Sydney - Beograd - Sydney

\$822.70

Sydney - Zagreb - Sydney

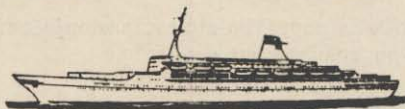
\$836.60

Sydney - Ljubljana - Sydney

\$841.20

(to so cene za člane Affinity skupin)

Uradne ure 9-5 in ob sobotah 9-12

**P R V A
TURISTIČNA**

**V A Š A
AGENCIJA**

oskrbuje za vas:

- ★ potovanja z avioni
- ★ oskrbimo potovalne dokumente
- ★ potovanja z ladjami
- ★ rešujemo vse potovalne probleme
- ★ potovanja v skupinah
- ★ vse dni smo vam na razpolago
- ★ kombinacije potovanja:
- ★ vsak čas nam lahko telefonirate
- odlet z avionom, povratek z ladjo
- v vseh zadevah potovanja, ali pridite osebno

VAŠA POTNIŠKA AGENCIJA

PUTNIK

72 Smith Street, Collingwood, Melbourne
Poslujemo vsak dan, tudi ob sobotah, od 9. - 7.

TELEFONI: 419-1584, 419-2163, 41-5978, 44-6733.

V uradu: P. Nikolich, N. Nakova, M. Nikolich

Kdo je bil, ni nikjer zapisano. Vrnil se je iz službe in voščil ženi dober večer. Odzdravila mu je, nato mu povedala: "Ona dva, ki sta se pred tedni priselila v sosednjo hišo, se imata pa res rada. Vselej, ko gre on iz hiše, in ko se vrne, je prvo, da poljubi njo. Zakaj pa ti tega ne napraviš?"

"Kako pa naj? Saj sem jo komaj enkrat videl, pa še takrat samo od daleč!"

Društvo je razpravljalo o prihodnji zabavi. Tajnik je moral sestaviti oglas za časopis. Ne pozabi zapisati, da otrok ne smejo jemati s seboj, mu je zabičal predsednik. Pa bolj po ovinkih povej, je dodal blagajnik. Tajnik je malo pomislil in zapisal: Vstop dovoljen le pet dolarjev starim.

ROJAK RUDI BABIČ

217 Polding St., Smithfield NSW

Tel. 604-2038

se priporoča za popravilo stolov, naslonjačev, zofe itd. po zelo zmerni ceni.

Z vsem zaupanjem se obračajte nanj!

ŠOFERSKI POUK V SLOVENŠČINI

Nudi ga vam z veseljem

"FRANK'S AVTO ŠOLA"

32 The Boulevard, Fairfield West 2165

Telefon: 72-1583

SLOVENSKE PLOŠČE
KNJIGE — SLOVARJI — MUZIKALNI
INSTRUMENTI

UNIVERSAL
RECORD CO.

205 Gertrude St., Fitzroy, VIC. 3065
Tram 88, 89, 90 iz Bourke St. do postaje 13.

Kataloge in naročbe pošiljamo s pošto
POSLUŠAJTE RADIJSKO EMISIJO
ob sobotah 8.00 zvečer na

2CH — SYDNEY, Val 1170

Zvedel je za penzionista, ki ni zaupal bankam,
ves denar je spravljajl doma. Šel je nadenj, ko je
bil sam, nastavil mu revolver in ukazal:

“Denar ali življenje! Pa hitro, nimam veliko
časa!”

Penzionist je ves v strahu zaprosil:

“Življenje, gospod, življenje! Denar hranim za
stare dni”.

SLOVENSKA MESNICA ZA

WOLLONGONG ITD.

TONE IN
REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne
izdelke: kranjske klobase, ogrske salame,
slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd.
Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi.
Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje
prijatelje!

PHOTO STUDIO
VARDAR

108 Gertrude Street
Fitzroy, Melbourne, Vic.

(blizu je Exhibition Building)

Telefon: 41-5978
Doma: 44-6733

IZDELUJE:

prvorazredne fotografije vseh vrst,
svatbene, družinske, razne.

Preslikava in povečuje fotografije, čr-
no-bele in barvne.

Posoja svatbena oblačila, brezplačno.

Odprto vsak dan, tudi ob sobotah in ne-
deljah od 9 — 6.

Govorimo slovensko.
VAŠ FOTOGRAF: PAUL NIKOLICH

P O Z O R !

P O Z O R !

Preden kupite poltrone, divane ali "couche", pridite k nam ogledati si kvaliteto in nizke cene.

Izdelujemo jih sami, zato so naše cene za 50% odstotkov nižje kot drugod.

VINCENC STOLFA

562 High Street, Thornbury, Vic. 3071

Tel. 44-7380

Seveda se bomo pomenili po slovensko

x x x

Zelo star mož je sedel na hrastovi veji visoko pod vrhom in žvižgal. Mimo je prišla znanka in se začudila:

"Da vi še pri teh letih lahko splezate tako visoko na hrast?"

"Oh, saj ne, nič se ne čudite! Pred davnim časom sem tu spodaj našel želod. Sedel sem nanj in počakal, da me je prinesel sem gor".

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obračajte na nas v teh zadevah!

Tel. 42777

Tel. 42777

Podjeten denarnik je odprl trgovino z avtomobili. Dolga vrsta najnovejših modelov se je kazala skozi šipo. Blesteli so v soncu kot zvezde na nabu. Sredi med njimi je bilo stojalo z velikim plakatom v pestrih barvah. Napis se je bral: Rojaki, brez vaše pomoči teh lepih vozil ne moremo spraviti na cesto!

PORAVNAJTE NAROČNINO!

NAJCENEJŠE POTOVANJE V EVROPO

Z ladjo MELBOURNE — GENOA
(izven sezone) \$ 367.-

Z letalom AVSTRALIJA — BELGIJA —
ANGLIJA (vsak letni čas) \$ 450.-

Z letalom (charter) MELBOURNE — DUNAJ
in nazaj \$ 720.-

Z letalom (skupinski izlet)
MELBOURNE — RIM — MELBOURNE
\$ 822-70

Lahko oskrbimo vse formalnosti
za potovanje vaših družin in sorodnikov

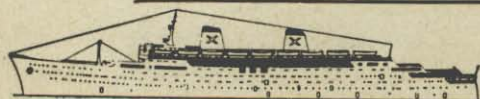
Z ladjo: GENOA — MELBOURNE \$ 498-50

Z letalom: LJUBLJANA — AVSTRALIJA
\$ 608-80

Za podrobne informacije v vašem jeziku:

A L M A

POTNIŠKO PODJETJE

330 Little Collins Street (vokal Elizabeth St.,
Melbourne 3000. Telefon: 63-4001 & 63-4002